

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

2 ♦ 15.1. 2018 ♦ 8 €

KOHTI VALOA

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

10–11

MARTINUS MARKOFF

Miksi Jumala ei vastaa rukoukseen?

18–19

KATI PARPEI

Rikos ja rangaistus, hyvä ja paha.

8–9

MARTINUS MARKOFF

Viimeinen jumalanpalvelus, jossa uskova ihminen on läsnä, on hänen oma hautauspalveluksensa.

15

MARTINUS MARKOFF

Sama Jumala, mutta eri ehtoollinen. Kirkon oppi on tärkein.

4-7 **Kirkko myllertää hallintoaan**
Suomen ortodoksinen kirkko on uudistamassa hallintoaan vastaamaan paremmin edessä olevia haasteita.

8-9 **Hautaus-toimitusten historiallisesta kehityksestä**

10-11 **Rukous**
Miksi Jumala ei vastaa?
On tärkeää rukoilla vaikka se tuntuisi välillä vaikealta.

12-13 **Kasvokkain: Ilmari Suvinen**

14 **Helmenkalastaja**

15 **Riittääkö yksi kattaus ehtoollispöytään?**

16-17 **Paastonajan kirkkomusiikki kuljettaa kohti pääsiäistä**

18-19 **Rikos, rangaistus ja sovitus**
Rikoksesta seuraa rangaistus. Mitä se tarkoittaa tämän päivän yhteiskunnassa?

20-23 **Uutisvaaka, Vieraskirja, Media**

24 **Kirjat**

25 **Venäjänsivun sivu**

26-27 **ilmoituksia**

28 **Iisien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi

Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo

Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimittaja Mauri Liukkonen, pastori Harri Peiponen, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, pastori Marko Mäkinen, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 050 3110349, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi **Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus** puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 0400 361190, simo.palviainen@entra.fi Taitto Aste Helsinki Oy Painaminen PunaMusta Oy. **Seuraava numero ilmestyy** 19.3. **Seuraavan numeron aineistopäivä** 5.2.. **Kannen kuva** Ari Savinainen ISSN 0355-9009

nyt ja iankaikkisesti

Kohti valoa

Kuljen pimeässä. Vuodenaikamme pitkässä yössä ja päivän hämärässä on hyvä tavalla tai toisella suuntautua kohti valoa. Pimeys ei saa minua valtaansa. Ajattelen, että pimeys voi olla kuin leporupeaman lämmin peitto, jonka suojiin on hyvä pujahtaa joskin aikaa. Ilman pimeyttä en näkisi kaunista tähti-taivasta. Ilman talven kylmyyttä ja karuutta en voisi nauttia kevään ja syksyn selkeistä muutoksista.

Monet karkaavat pimeyttä pakoon etelän aurinkoon. Kuluvassa kaamoksessa minäkin tein niin, nyt toista kertaa. Kaipaan lämpöä, lempeää tuulta ja suolaista meri-ilmaa, joka tekee hyvää iholle ja hengitykselle. Keho voi lämpimässä paremmin ja mieli virkistyy.

Etelän auringossa tapasin ystäväni. Hänellä on runsaasti sisäistä valoa, sydämen lämpöä, jota riittää jaettavaksi kaupungin kerjäläisillekin. Kippoon jätettyä pikkukolikkoa merkityksellisempää näytti olevan hänen aito huomioimisensa, kohtaaminen.

Koko maailman ja yksittäisen ihmisen henkisessä ja hengellisessä pimeydessä on hyvä muistaa, että Jumala antoi minullekin lahjaksi elämän. Lahjaksi. Hän loi ihmisen iloksi itselleen. Saan vaeltaa, tehdä matkaa. Paras matka koskaan on kirkkomatka, sunnuntaista sunnuntaihin, liturgiasta liturgiaan. Kirkossa tulen kotiin.

Valmistautuessani liturgiaan luen rukouskirjasta seuraavaa: ”Herra, sinä valon antaja ja aikojen Luoja, ohjaa meitä käskyjesi valkeudessa, sillä paitsi sinua emme toista Jumalaa tunne.”

Syvällisen ilon ja lohdutuksen minulle antaa Pyhän Simeon Uuden Teologin rukouksen ilmaus: ”Minä osallistun sinun jumalallisiin ja jumaloittaviin armonlahjoihisi enkä ole enää yksin vaan sinun kanssasi, Kristus, sinä aurinkoa kirkkaampi, maailman valaiseva valo! Niin minun ei tarvitse olla yksin, vailla sinua, Elämänantajaa, hengitystäni, elämäni, iloani – maailman Pelastajaa!”

Sain parhaan lahjan, taivaallisen juhlan valon, kun Kristus syntyi. Valoni, aurinkoa kirkkaampi. Iloini. Pelastajani.

Raakel Kovala

Valoa kohti edetään

Päivä pitenee ja valon määrä lisääntyy kesää kohti mentäessä. Valo rytmittää vuorokauden ja vuoden kiertoa ja sillä on myönteinen merkitys koko luomakunnalle. Ihmiselle se on erityisen tärkeä niin fyysisesti kuin myös henkisesti. Hengellisessä mielessä ”luomaton valo” on meille näkyvää valoa merkittävämpi, sillä Jumala on ”ikuisen Valo, jolla ei alkua ole, jonka edessä ei ole muutosta eikä valon ja pimeyden vaihtelua”, kuten Basileios Suuren rukouksessa osuvasti määritellään.

Kevään valon kasvaessa aletaan toimeenpanna ensimmäisiä viime marraskuun kirkolliskokouksen päätöksiä. Uutisoiduin päätös oli arkkipiispan istuimen siirto Kuopiosta pääkaupunkiin ja sen myötä arvonimen muutos Helsingin ja koko Suomen arkkipiispaksi. Karjalan hiippakunta puolestaan muuttui vuoden vaihteessa Kuopion ja Karjalan metropoliittakunnaksi. Muutos synnyttää pelkoa ja moni on varmaan pohtinut, mitä istuimen siirto merkitsee käytännön tasolla hiippakunnalle. Myönteisen muutoksena voi nähdä ainakin sen, että hiippakuntapiispalla on arkkipiispaa enemmän aikaa jumalanpalvelusten toimittamiseen, seurakuntavierailuihin ja tiiviiseen yhteydenpitoon seurakuntien kirkkoherrojen ja luostarien johdon kanssa.

Vähemmälle huomiolle kirkolliskokousta koskevassa uutisoinnissa jäi seurakuntarakenteen uudelleen järjestämistä koskeva asia. Se kuitenkin vaikuttaa enemmän ja kauaskantoisemmin seurakuntien elämään kuin arkkipiispan istuimen sijainti. Toivottavasti seurakuntarakenteen uudelleen järjestäminen saadaan toteutumaan kirkolliskokouksen asettamassa tavoiteajassa ja rakentavassa hengessä. Muutos on tunnuslukujen valossa välttämätön, mutta se on syytä toteuttaa harkiten.

Pian alkaa paasto, hengellinen kevät, jonka päätepisteenä on suuri viikko ja Herran pääsiäinen. Vaikka suuri paasto toistuu vuosittain, on se kuitenkin joka kerta uusi ja eri tavoin hengellistä elämäämme uudistava. Toivon tämän kevään paastonajan olevan lehtemme lukijoille hengellinen matka pimeydestä kohti ikuista Valoa.

Piispa Arseni

Kirkko myllertää hallintoaan

Suomen ortodoksinen kirkko on uudistamassa hallintoaan vastaamaan paremmin edessä olevia haasteita. Kirkon jäsenistä entistä suurempi osa asuu Etelä-Suomen suurissa keskuksissa, erityisesti pääkaupunkiseudulla. Väkeään menettävät pienemmät seurakunnat muualla maassa kipuilevat vähenevien verotulojen vuoksi. Lääkkeeksi on tarjolla suurempia seurakuntia ja asiantuntijatoimintojen keskittämistä.

Marraskuun 27. päivän ilta on pimeä, niin kuin kaikki illat marraskuun lopulla Suomessa ovat. Valamon Kristuksen kirkastumisen luostarissa Heinävedellä on ilta-päivällä alkanut vuoden 2017 kirkolliskokous, jonka etukäteen eniten huomiota saanut asia on tulossa päätökseen jo kello 19.30 alkavassa kokouksen kolmannessa täysistunnossa.

Tällä kerralla kirkolliskokous ei todellakaan ole vitkastellut.

Puhetta täysistunnossa johtaa metropoliitta Ambrosius. Noin kello 19.40 hän kopauttaa nuijalla pöytään sen merkiksi, että kirkolliskokous on päättänyt siirtää ortodoksisen kirkon arkkipiispanistuimen Kuopiosta Helsinkiin vuoden 2018 alusta lukien.

Yksimielisyys yllätti

Kolmannessa täysistunnossa asiasta ei käytetty ainuttakaan puheenvuoroa. Päätös syntyi siis yksimielisesti. Salissa hiljaa istuneista kirkolliskokousedustajista suuri osa taputti päätökselle, tosin vain muutaman sekunnin ajan. Metropoliitta Ambrosiuksen esityksestä laulettiin yhdessä heti päätöksen synnytyä kaikille tuttu Pelasta Herra sinun kansasi.

Kirkolliskokouksen yksimielisyys oli pieni yllätys, vaikka piispankokous ja kirkollishallitus aikaisemmin syksyllä päätyivätkin siirron kannalle ilman soraääniä. Pitkään siirtoa julkisuudessa epäillyt arkkipiispa Leokin suostui jatkamaan palveluaan kirkon johdossa Kuopion sijasta Helsingissä. Ikkuna siirrolle avautui, kun Helsingin metropoliitta Ambrosius ilmoitti jäävänsä eläkkeelle vuoden 2017 lopulla.

Yllättynyt yksimielisyydestä oli myös arkkipiispa Leo. Heti päätöksen jälkeen hän arveli, että arkkipiispanistuimen siirtyminen Helsinkiin oli "historiallinen menetys" Karjalan hiippakunnalle ja monenlaisia tunteita on ilmassa.

Kirkolliskokouksessa tällaisia tunteita ei näkynyt. Kokouksessa ei millään tavalla näkynyt sekään, että kirkollishallitukselle annetuissa lausunnoissa Kuopion ja Taipaleen seurakunnat vastustivat siirtoa.

Pitkään kirkon hallinnonuudistustyössä mukana olleella kirkon palvelukeskuksen

johtajalla Sirpa Korialalla on yksi selitys yksimielisyydelle.

- Ratkaisevaa saattoi olla juuri piispainkokouksen yksimielinen kannanotto. Useimmat ajattelivat, että kun kaikki piispatkin ovat tätä mieltä, asia on selvä, Koriala sanoo.

Ehkä muutama kirkolliskokousedusta- ja sisimmässään kuitenkin oli toista mieltä, mutta äänestykseen asiaa ei siitä huolimatta haluttu viedä, koska lopputulos olisi joka tapauksessa ollut selvä.

Joihinkin kirkolliskokousedustajiin saattoi vaikuttaa myös se, että Karjalan hiippakunnan nimi ei kirkollishallituksen esityksen mukaisesti muuttunutkaan Kuopion hiippakunnaksi. Uusi nimi on Kuopion ja Karjalan hiippakunta eli viittaus suomalaisen ortodoksisuuden karjalaisiin juuriin säilyi.

Istuimen neljäs koti

Helsinki on Suomen kirkon arkkipiispanistuimen neljäs sijoituspaikka.

Venäjän ortodoksinen kirkko perusti vuonna 1892 Suomen hiippakunnan, joka käsitti koko silloisen Suomen suuriruhtinaskunnan alueen. Ensimmäiseksi piispaksi nimitettiin Viipurin piispa Antoni, joka sai myös arkkipiispan arvon. Tehtäviään arkkipiispa Antoni kuitenkin pitkälti hoiti Pietarista käsin.

Suomen valtiollinen itsenäistyminen johti myös Suomen ortodoksisen kirkon hallinnon uudelleenjärjestelyyn. Vuonna 1921 kirkko sai autonomian Venäjän kirkolta. Arkkipiispaksi tuli Serafim, joka työskenteli Viipurissa.

Vuonna 1923 Suomen kirkosta tuli Ekumeenisen patriarkaatin alainen autonominen kirkko. Arkkipiispaksi nimitettiin virolainen Herman Aav. Arkkipiispan istuin siirrettiin vuoden 1925 kirkolliskokouksen päätöksellä Sortavalaan. Hermanista tuli Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa.

Viipuri ja sen jälkeen Sortavala olivat luonnollisia valintoja, koska molemmat kaupungit sijaitsivat Suomen ortodoksien ydinalueilla. Samaa logiikkaa käytettiin, kun arkkipiispanistuin sotien jälkeen sijoitettiin Kuopioon. Suuri osa menetetyn Karjalan ortodokseista löysi uudet asuinsijansa Pohjois-Savosta.

Kuopion valintaan vaikuttivat myös hyvät liikenneyhteydet: Kuopio sijaitsi ja sijaitsee

edelleen Savon radan varrella.

Muitakin ottajia arkkipiispanistuimella oli. Vahvin kilpailija Kuopiolle oli Joensuu, jota kirkon pääpaikaksi ehdotti vuoden 1950 kirkolliskokouksen lakivaliokunta. Vuoden 1955 kirkolliskokous kuitenkin rauhoitti tilanteen ja arkkipiispa jäi Kuopioon.

Väkimäärä ja verkostot

Ajatus arkkipiispanistuimen siirtämisestä Helsinkiin nousi voimakkaammin esille arkkipiispa Johanneksen (1987-2001) aikana. Keskustelua käytiin, mutta konkreettisiin esityksiin saati päätöksiin saakka siirtoajatus ei edennyt ennen kuin tällä vuosikymmenellä.

Tämän vuoden kirkolliskokous saikin eteensä perusteellisesti valmistellun esityksen. Erkki Böösön johtama ohjausryhmä sai oman raporttinsa valmiiksi syksyllä ja päätyi odotetusti esittämään siirtoa. Ohjausryh-

män, piispankokouksen, kirkollishallituksen ja lopulta kirkolliskokouksen tärkeimmät perustelut olivat samat.

Ensinnäkin jo yli puolet kirkon noin 60 000 jäsenestä asuu Helsingin hiippakunnan alueella. Henkisen ja hengellisen johdon on toimittava siellä, missä työskarkaa on eniten.

Toiseksi arkkipiispa pystyy pääkaupungissa parhaiten johtamaan kirkon edunvalvontaa, koska sinne on keskittynyt muukin päätöksenteko ja siihen vaikuttaminen.

Lisäksi vedottiin kirkon vanhaan ja universaaliin käytäntöön, jonka mukaan kirkon päämies toimii kunkin maan pääkaupungissa. Käytäntöä luonnehdittiin joissakin puheenvuoroissa ”yleisortodoksiseksi”.

Jo valmisteluvaiheessa siirron vastustajien rivi jäi harvaksi. Kuopion seurakunta tosin muistutti kirkollishallitukselle antamassaan lausunnossa, että Itä-Suomi on ollut ja on edelleen suomalaisen ortodoksisuuden

Helsinki on Suomen kirkon arkkipiispanistuimen neljäs sijoituspaikka.

Arkkipiispa toimipaikka on tämän vuoden alusta ollut Helsingissä.

henkinen koti. Arkkipiispanistuimen lisäksi Karjalan hiippakunnasta löytyvät Lintulan ja Valamon luostarit sekä kirkkomuseo Riisa. Ortodoksiset papit ja kanttorit koulutetaan Joensuussa.

Kuopion seurakunta myös arveli, että vaikka valtakunnan päätöksenteko keskittyikin Helsinkiin, arkkipiispa joutuu kirkon hengellisenä johtajana joka tapauksessa matkustamaan paljon, sijaitsipa hänen istuimensa missä tahansa.

Rukoukset muuttuivat

Mikä sitten muuttui, kun arkkipiispa ryhtyi vuoden alussa hoitamaan tehtäviään Helsingistä käsin? Puhelinsoittokierros Kuopion ja Karjalan hiippakunnan kirkolliskokousedustajille kertoo, että suurin osa odottaa muutosten lopulta jäävän vähäisiksi.

Ilomantsin seurakunnan kirkkoherra Ioannis Lampropoulos vastaa, että selkeästi muutos näkyy jumalanpalvelusten rukouksissa hiippakunnan pyhäköissä.

- Aikaisemmin rukoilimme arkkipiispamme puolesta. Nyt rukoilemme Kuopion ja

Karjalan metropoliitan puolesta, isä Ioannis sanoo.

Saimaan seurakunnan valtuuston ja neuvoston jäsen Jarmo Ihalainen näkee, että arkkipiispanistuimen siirto Helsinkiin on hiippakunnan seurakunnille ja seurakuntalaisille mahdollisuus.

- Arkkipiispa tekee tavallaan kahta työtä. Hän johtaa omaa hiippakuntaansa, mutta samalla myös koko kirkkoa. Nyt Kuopion ja Karjalan hiippakunnalla on koko kirkon johtamisesta vapautettu piispa. Ehkä me näemme häntä arkkipiispaa enemmän palveluksissa ja muissa tilaisuuksissa eri puolilla hiippakuntaa, Ihalainen pohdiskelee.

Ihalainen toimi aikanaan varkautealaisen kansanedustajan Kari Kärkkäisen eduskuntaavustajana. Hänen mielestään ortodoksisen kirkon päätöksenteko on hidasta ja kankeaa verrattuna valtiolliseen päätöksentekoon.

- Olisin toivonut, että jo marraskuussa pidetty kirkolliskokous olisi valinnut Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan vakinaisen metropoliitan. Nyt otettiin vuoden mittainen siirtymäaika ja metropoliitan tehtäviä hoidetaan

väliaikaisella järjestelyllä.

- Uuden metropoliitan valinta olisi aivan hyvin voitu ottaa jo marraskuun kokouksen asialistalle. Jos arkkipiispanistuinta ei vastoin odotuksia olisikaan päätetty siirtää Helsinkiin, valinta olisi yksinkertaisesti vedetty pois listalta, Ihalainen järkeilee.

Suurempiin yksiköihin

Arkkipiispanistuimen siirrolla ei ole mainittavia taloudellisia vaikutuksia. Niitä sen sijaan on pakko löytyä muualta, jotta kirkko saisi tulevana vuosina taloutensa tasapainoon. Katseet kiinnittyvätkin seurakuntiin. Melko yleinen arvio on, että talouden tasapainottaminen ei onnistu ilman siirtymistä suurempiin hallinnollisiin yksiköihin. Käytännössä se tarkoittaa nykyisten seurakuntarajojen ja -rakenteiden uudistamista.

Kuopion ja Karjalan hiippakunnassa asiassa otettiin varaslähtö. Hiippakunnassa ryhdyttiin jo viime vuonna selvittämään kahden seurakunnan mallia. Toinen seurakunta muodostettaisiin nykyisistä Iisalmen, Jyväskylän, Kuopion, Rautalammin ja Saimaan seurakun-

nista. Toisen muodostaisivat nykyiset Pohjois-Karjalan seurakunnat.

Hiippakunnan seurakuntien kirkollishallitukselle viime vuoden loppuun mennessä antamat lausunnot osoittavat, että kyse ei ole yksinkertaisesta harjoituksesta. Varsinkin hankkeen aikataulu on kunnianhimoinen: kahden uuden superseurakunnan pitäisi suunnitelman mukaan aloittaa toimintansa jo vuoden 2020 alussa.

Lisäeväitä keskusteluun antoi arkkipiispan-istuimen siirtoa selvittänyt Böösin ohjausryhmä, joka sivutöinään pohti myös kirkon muuta hallintoa. Ohjausryhmän mielestä seurakuntien koolle pitäisi asettaa 5000 jäsenen alaraja. Tällä hetkellä rajan yli pääsevät vain Helsingin ja Joensuun seurakunnat.

Palvelukeskuksen johtaja Sirpa Koriala arvioi, että seurakunnissa on hyvin tunnistettu muutoksen tarve.

- Mutta kun muutos sitten tulee lähelle, se aivan ymmärrettävästi herättää vastustusta ja pelkoja, hän sanoo.

Mikä on seurakunta?

Yhden tylyimmistä lausunnoista kirkollishallitukselle antoi kahden seurakunnan mallista Saimaan seurakunta, joka aloitti toimintansa vuoden 2017 alussa Mikkelin ja Varkauden seurakuntien yhdistyttyä.

Seurakunnan lausunnon mukaan Saimaan seurakunnan lakkauttaminen ja fuusioiminen Kuopion seurakuntaan ”aiheuttaisi kirkosta eroamisia, rapistuttaisi seurakuntaidentiteettiä ja sitoutumista, lamaanuttaisi luottamustoimintaa ja heikentäisi voimakkaasti vapaaehtoistoimintaa.”

- Luodaan negatiivinen mielikuva, että seurakunnat ovat vääjäämättä romahtamassa. Sitten julistetaan pelastustehtävä: muutetaanpa hallintoa, puuskahtaa Saimaan seurakunnan valtuuston ja neuvoston jäsen Jarmo Ihalainen.

Ilomantsin seurakunta tarkastelee lausunnoissaan ehdotettua muutosta toisenlaisesta näkökulmasta. Lausunnoissa kirkon hallinnon ja toiminnan muutostarvetta pidetään ilmeisenä. Tärkeää kuitenkin on, että muutoksiin päästäisiin ”toiminnallisten selvitysten eikä muodollisen aluejaon tai nykyisten seura-

kuntien yhteenliittämisen pakosta”.

Kirkkoherra Ioannis Lampropoulos sanoo, että nyt ei oikeastaan tarvita suurempia seurakuntia, vaan nykyistä suurempia ”hallintoalueita”.

- Seurakunta käsitteenä ei ole hallinnollinen termi. Sana seurakunta viittaa yhteisöön, joka kokoontuu pyhäkön ympärillä. Hallinnolliset alueet voivat olla nykyistä isompia alueita, joilla hoidetaan hallinnon keskeisimmät asiat, hän selvittää.

Nykyisten pienten seurakuntien elämä voi isä Ioanniksen mukaan jatkua kappeliseurakunnissa, jotka selvityksen alla oleva malli mahdollistaa.

Pilottihanke

Kirkolliskokous ei marraskuussa asettanut tavoiteltavien seurakuntien koolle minkäänlaisia rajoja. Kirkolliskokouksen mielestä ”seurakuntien tulee olla toiminnallisesti ja kulttuurisesti tarkoituksenmukaisia kokonai-

suuksia ja taloudellisesti omavaraisia”.

Ihalainen kiittelee muotoilua. Hänen mukaansa sen pohjalta seurakuntarajoja ei voi muuttaa miten tahansa.

Lisäksi kirkolliskokous päätti, että seurakuntarajat ja -rakenteet arvioidaan ja tarvittaessa uudistetaan koko kirkon tasolla vuoteen 2020 mennessä.

Tästä muotoilusta on jo ennättänyt syntyä keskustelua. Joidenkin mielestä lause tarkoittaa sitä, että Kuopion ja Karjalan hiippakunnassa ei voi edetä esitetyssä aikataulussa eli kaksi suurta seurakuntaa eivät voisi aloittaa toimintaansa jo vuoden 2020 alussa.

Sirpa Koriala torjuu tulkinnan. Häneen mukaansa hiippakunnassa menossa oleva uudistustyö toimii eräänlaisena pilottina. Kirkolliskokouksen päätös ei tarkoita sitä, etteikö ratkaisuja Kuopion ja Karjalan hiippakunnassa voitaisi tehdä jo tämän vuoden aikana.

Mauri Liukkonen

Kuvassa vasemmalla istuva piispa Arseni hoitaa toistaiseksi Kuopion ja Karjalan hiippakunnan metro-poliitan tehtäviä. Kuva vuoden 2017 kirkolliskokouksesta.

HAUTAUSTOIMITUSTEN HISTORIAALLISESTA KEHITYKSESTÄ

Viimeinen jumalanpalvelus, jossa uskova ihminen on läsnä, on hänen oma hautauspalveluksensa. Sen puitteet muotoutuivat varhaisten kristittyjen keskuudessa ympäröivässä yhteiskunnassa vallinneiden käytäntöjen pohjalta.

Hautauslaitosten ulkoiset puitteet saattoivat olla hyvin erilaiset verrattaessa Palestiinan seudun kristittyjen hautauksia pakanoitten keskellä asuneiden uskovaisten perinteisiin. Tiedot varhaisimpien kristittyjen hautauksiin liittyvistä rituaaleista ovat hajanaisia ja pohjautuvat usein muutamien kirkkoisien ohimennen mainitsemiin hautauspalvelusten yksityiskohtiin.

Varhaisimmat hautauspalvelukset olivat muotonsa puolesta suhteellisen yhtenäisiä riippumatta siitä, oliko vainaja pappi vai maallikko, luostarisäätyyn kuuluva tai maail-

massa elävä. Eri vainajaryhmille toimitetut hautaukset eivät kuitenkaan olleet tyystin vailla eroja. Esimerkiksi 500-luvulla elänyt Pseudo-Dionysios Areopagiitta mainitsee huomioitavaksi muutamia käytännön poikkeuksia, mikäli edesmennyt oli pappisvihkimyksen saanut henkilö.

Hautauslaitosten rakenteeseen on varhaisimmista käsikirjoituksista lähtien liitetty elementtejä, jotka on nähty määrättyjen vainajaryhmien hautauksiin liittyvinä. Vaikka palvelusten muoto oli yhtenäinen, vaihtelivat rukoukset ja laulettavat stikiira- ja kano-niveisut riippuen edesmenneen kirkollisesta

asemasta. Rukoukset ja hymnografia valikoitiin sen mukaan, oliko edesmennyt maallikko, munkki tai nunna. Muutamien käsikirjoitukseen on sisällytetty myös hymnografiaa, joka on otsikoitu käytettäväksi vain mies- tai naisvainajaa haudattaessa.

Hautauslaitokset muuttuvat

Viimeistään 1100-luvun taitteessa alkoi itseenäisten, toisistaan riippumattomia kaavoja noudattavien hautauslaitosten valtakausi. Historiallista kehitystä tarkasteltaessa on havaittavissa luostariasukkaiden hautausperinteen toimineen mallina muiden hautaus-

palvelusten kaavoja laadittaessa. Samanlaisesti on nähtävissä hautauspalvelusten rakenteellista lyhenemistä erityisesti yleisimmien toimitettavien hautausoitimusten osalta.

Nykyisessä käytännössämme on neljä toisistaan poikkeavaa hautausoitimusta, joista jokainen on tarkoitettu määrätulle edesmenneiden ryhmälle: maallikkovainajan, pienen lapsen, munkin tai nunnan, sekä pappisvainajan hautauspalvelukset. Näistä jokaiselle on myös oma erityismuotonsa, mikäli palvelus toimitetaan pääsiäistä seuraavalla kirkkaalla viikolla. Nykyisin käytettävien neljän kaavan lisäksi on taannoin hyödynnetty myös näistä poikkeavia diakoni- tai piispavainajan hautausoitimuksia, joista jälkimmäisen Moskovan patriarkaatti on viime vuosisadalla ottanut uudelleen käyttöönsä.

Kuvaillusta käytännöstä poiketen edellyttävät useat uudemmat kreikankieliset toimituskirjat vain yhden toimituskaavan käyttämistä kaikkien vainajien kohdalla, lukuun ottamatta pieniä lapsia. Vastaava ohjeistus on kirjattu myös meillä käytössä olevaan suomenkieliseen Euhologioniin. Modernin kreikkalaisen hautauskäytännön taustalla on nähtävissä pyrkimys yksinkertaistamiseen ja yhdenmuokaistamiseen. Varjopuolena tehdyssä reformissa on kuitenkin alkujaan runsaan rukous-

aineiston ja rikkaan hymnografisen perinteen pelkistyminen muotoon, jossa toimituksen keskeinen sisältö kiteytyy yhteen rukoukseen ja muutamiin keskeisimmiksi tai harras-henkisimmiksi koettuihin jumalanpalvelusveisuihin.

Edesmenneen muistaminen

Nykyisessä muodossaan ortodoksisen perinteen hautausoitimukset keskittyvät ensisijaisesti vainajan puolesta lausuttaviin anomuksiin. Maallikkovainajan hautauksessa laulettava Teofanes Hymnografin (775–845) laatima kanonirunoelma, samoin kuin pyhittäjä Johannes Damaskolaisen (675–749) stikiiraveisut keskittyvät ensisijaisesti edesmenneen muistamiseen ja tämän kuolemattoman sielun pelastuksen puolesta rukoilemiseen. Samoin on tavallisimman vainajien puolesta lausutun rukouksen ”Henkien ja kaiken lihan Jumala” laita. Keskeisiä teemoja nykyään käytössä olevissa jumalanpalvelusteksteissä ovat lepo ja rauha sekä muiston iankaikkisuus. Toistuva on myös Jesajan kirjasta lainattu, vainajien olinpaikkaa kuvaava ilmaus ”paikka, josta ovat paenneet kipu, suru ja huokaukset” (Jes. 35:10).

Hautausoitimuksiin on kehityshistorian eri vaiheissa liittynyt sisällöltään monipuolinen ja vaihteleva rukousten perinne. Vuosien 700 ja 1700 välillä oli käytössä puolisisätaa erilaista hautausten yhteydessä käytettävää rukousta. Valtaosa näistä oli pappisvainajan tai edesmenneen munkin tai nunnan hautauspalveluksien yhteyteen liitettyjä. Tästä huolimatta olivat monet rukouksista sisältönsä yleisen luonteen vuoksi vain vähäisissä määrin sidottuja yhteen ja ainoaan kohde-ryhmään. Ajankohdasta ja maantieteellisestä sijainnista riippuen saattoi sama rukous esiintyä niin pappisvainajan kuin maallikonkin hautausoitimuksen rukousten joukossa.

Nykyisissä käsikirjoissa pappisvainajan hautausoitimukseen sisältyy viisi erilaista rukousta, kun taas munkin tai nunnan, samoin kuin maallikkovainajan hautauspalvelus sisältää vain yhden rukouksen, joka toistetaan lukuisia kertoja. Lisäksi on lapsivainajan hautausoitimuksen erityinen rukous, joka ei missään historian vaiheessa ole esiintynyt nykyisestä poikkeavassa yhteydessä. Tähän lienee syynä rukouksen sisällön erityinen luonne: rukous puhuttelee Jumalaa lasten varjelijana.

Tukea sureville

Myös hautausoitimusten tekstisisältöä on ajan saatossa typistetty. Nykyisten, erityisesti vainajan puolesta lausuttujen rukousten ja laulettujen veisujen lisäksi monissa käytössä pois jääneissä rukouksissa on huomioitu surevat omaiset. Yksi tämän kaltainen rukous sisältyy nykyiseen pappisvainajan hautausoitimukseen. Tämä alkujaan ”Henkien ja kaiken lihan jumala” -rukouksen parina esiintynyt rukous kuuluu varhaisimpien käsikirjoitusten sisältämässä muodossa:

”Herra, Herra, ahdingossa olevien lohdutus, murheellisten tuki, kaikkien alakuloisten auttaja, laupiaasti lohduttaen paranna kaikista sydämen kivuista ne, jotka on vallannut murhe kuoloon nukkuneen tähden. Anna iankaikkisen elämän toivossa nukkuneelle palvelijallesi (nimi) lepo Abrahamin helmassa. Sillä Sinä, Kristus Jumalamme, olet nukkuneen palvelijasi (nimi) ylösnousemus, elämä ja lepo, ja Sinulle, sekä iankaikkiselle Isällesi ja kaikkein pyhimmälle, hyvälle ja eläväksitekevälle Hengellesi me kunniaa edeskannamme nyt ja aina ja iankaikkisesti. Aamen.”

Muutamissa moderneissa kreikkalaisissa toimituskirjoissa tämä rukous löytyy käsikirjan liitteenä harkinnan mukaan käytettäväksi. Samoihin liitteisiin on usein kirjattu myös muita historian saatossa käytöstä pois jääneitä vaihtoehtoisia rukouksia ja jumalanpalvelusveisuja.

Monivaiheisen historiansa aikana ovat monet hautausoitimuksiin liittyneet rukoukset ja veisut saaneet väistyä, mikä on johtanut rukousaineiston köyhtymiseen ja yksipuolisuuteen. Pyrkimystä käytöstä pois jääneiden rukousten ja veisujen edustaman rikkauden ja monipuolisemman ilmaisuvoiman palauttamiseen on kuitenkin ollut viimeisimpien vuosien aikana nähtävissä niin Venäjän kirkon piirissä kuin myös kreikankielisten toimituskirjojen julkaisijoiden taholta. Vastaavan kaltainen varhaisen rukousaineiston antamien mahdollisuuksien ja sen tarjoaman erilaisia näkökulmia avaavan annin arvioiminen lienee edessä myös meidän paikalliskirkkomme uusia jumalanpalveluskirjoja julkaistaessa.

Pastori Joosef Vola

Rukous - miksi Jumala ei vastaa?

Kristityn tulee olla rukouksessaan sinnikäs. On tärkeää rukoilla vaikka se tuntuisi välillä vaikealta. Rukouksessa Kristuksen armo rauhoittaa sydämemme.

Tämän ajan kehittynein ihmisten yhteydenpitokeino on "kännykkä", tai vielä kehittyneempi ns."älypuhelin". Sillä saa yhteyden kehen tahansa, minne tahansa, vaikka toiselle puolelle maailmaa, yhdessä hetkessä. Puhelinoperaattorit kilpailevat verkkojensa kattavuudella ja yhteyksiensä toimivuudella. Kuitenkin toisinaan yhteydet "pätkevät" tai yhteyttä ei saa ollenkaan haluamaansa. Vika saattaa olla itse puhelimesta tai "kentässä" tai paikassa, josta yrittää ottaa yhteyttä. Puhelimen akku saattaa olla tyhjä tai ehkä muuten viallinen.

Paikka saattaa olla "pimennossa", jolloin on siirryttävä parempaan paikkaan, avoimelle tai korkeammalle paikalle jne. Joskus puhelin vaatii uudelleen käynnistämistä PIN-koodia käyttämällä, jolloin yhteys jälleen muodostuu.

Rukouksessa - ihmisen Jumala-yhteyden etsimisessä Ihminenkin on eräänlainen "kännykkä", jolla on yhteys Jumalaan ja Hänen valtakuntansa verkkoon. Toisinaan tuo yhteys kuitenkin saattaa "pätkiä". Tuntuu, ettei yhteys oikein pelaa, yhteyttä tai vastausta ei saa, vaikka kuinka yrittäisi. Yhteydenottoyritykset, rukoileminen, tuntuu turhalta. Monet

luovuttavat ja lakkaavat yrittämästä.

Vika voi olla siinä, että rukouksemme vaatii PIN-koodin, yritämme yhteyttä väärällä tavalla tai väärässä paikassa. Oikea PIN- koodi on Kristus. Hän on sanonut:

" Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani."(Joh 14:6).

" Jos te anotte minulta jotakin minun nimesäni, niin minä sen teen."(Joh 14:14).

"Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä on lähet-

tävä minun nimessäni, hän opettaa teille kaikki ja muistuttaa teitä kaikesta.” (Joh 14:26).

*”Mitä ikinä te anotte Isältä minun nimes-
säni, hän sen teille antaa.” (Joh 15:16).*

*”Jos te anotte jotakin Isältä, on hän sen teil-
le antava minun nimessäni.” (Joh 16:23).*

Jos siis koemme, että emme saa rukouk-
seemme vastausta, kenties rukoilemme
jotenkin väärin. Vika siis ei ole Jumalassa.
Kristus, Jumala, on luvannut antaa meille
kaiken, mitä Häneltä anomme ja Hän antaa
meille kaiken tarvitsemamme.

Rukouksen avaamat mahdollisuudet

Jeesuksen lupaus avaa huikaisevan näköalan
rukouksen voimaan:

*”Jos te pysytte minussa ja minun sanani
pysyvät teissä, voitte pyytää mitä ikinä halu-
atte, ja te saatte sen.” (Joh 15:7).*

*”Jos teillä olisi uskoa sinapinsiemenenkään
verran, niin te voisitte sanoa tälle vuorelle:
’Siirry täältä tuonne’, ja se siirtyisi, eikä
mikään olisi teille mahdotonta.” (Matt 17:20)*

*”Jos te pysytte minussa ja minun sanani
pysyvät teissä, niin anokaa, mitä ikinä tahdot-
te, ja te saatte sen.” (Joh. 15:7).*

*”Mitä ikinä te rukouksessa pyydätte, usko-
kaa, että olette sen jo saaneet, ja se on teidän.”
(Matt 11:24).*

Ehtona siis on se, että pysymme Kristuk-
sessa. Se, *”joka syö minun lihani ja juo minun
vereni, pysyy minussa, ja min ä pysyn hänes-
sä.” (Joh 6:56).*

On myös muistettava, että jos saamme sen,
mitä olemme anoneet, siitä meidän on myös
vastattava.

Miten tulisi rukoilla?

Toisinaan tuntuu siltä, että Jumala on hyljän-
nyt meidät, eikä kuule rukouksiamme. Todel-
lisuudessa me olemme joka hetki yhteydessä
Häneen ja Hän meihin. Ilman Häntä emme
voi mitään tehdä (Joh 15:5). Hän on Henken-
sä kautta kaikkialla, täyttää kaiken, Hän antaa
elämän ja on kaiken hyvyyden lähde.

*”Hänessä me elämme, liikumme ja
olemme.” (Ap.t.17:28).*

Jeesus itse sanoi, että saamme kaiken, mitä
Hänen nimessään anomme. Näin Hänestä
on tullut ihmisten rukousten kohde. Hän
antaa rukoukselle sisällön ja vastaa siihen.
Hän vahvistaa uskoa, tukee, rohkaisee ja
kasvattaa ihmistä ja antaa kestävänsä toivon.
Kristus opettaa, kuinka tulee rukoilla kaikis-
sa elämän tilanteissa ja olosuhteissa. Kun
Häneltä kysyttiin, miten tulee rukoilla, Hän
antoi malliksi Isä meidän - rukouksen. Näin
Hän osoittaa, että ihminen on erittäin lähei-
sessä ja persoonallisessa suhteessa Jumalaan.

Vanhan testamentin Jumala oli peljättävä
ja ankara. Uuden testamentin Jumala on
rakastava Isä. Tämä saa aikaan uskovassa
rukoilijassa halun antaa itsensä Jumalalle,
jotta voisi tulla osalliseksi suurimmasta
rakkaudesta. Isä meidän -rukous opettaa
meille, että tärkein asia on Jumalan tahdon
toteutuminen ja siihen pyrkiminen sekä
Jumalan nimen ylistäminen ja Hänen valta-
kuntansa toteutuminen myös maan päällä.
Meitä kehoitetaan myös anomaan leipää, joka
Kirkon isien mukaan on itse Kristus, ”taivaal-
linen leipä”, josta Hänen taivaaseen astumi-
sensa jälkeen tuli Eukaristian, Pyhän Ehto-
lisen, aines.

Hän opettaa myös anomaan anteeksiantoa,
jonka edellytyksenä on, että itse annamme
anteeksi toisillemme, samoin voimaa kohda-
ta tulevat koettelemukset. Jeesus vakuuttaa,
että Jumala, Isä, kuulee Hänelle osoitetut
rukoussanat. Tästä johtuu, että Jumalaa
rukoilaan kuin Isää. Hän on joka hetki läsnä
sisimmässämme ja näkee ”salassa” kaiken.

Ei ole tarpeen käyttää monia sanoja, sillä
Hän tietää tarpeemme, rikkomuksemme,
olemmeko antaneet toisille anteeksi tai katu-
neet rikkomuksiamme. Jeesus opetti, että
tulee rukoilla aina, lakkaamatta (Lk. 18:1).
Säännöllisyys ja kestävyys osoittavat todelli-
sen sydämemme tilan.

Jumalallisen armon toiminta

Rukouksessa Kristuksen armo tulee sydä-
meemme ja rauhoittaa sen. Mutta se ei tule
jokaiselle meistä samalla tavalla. Se riippuu
ihmisen hengellisestä kehityksestä ja Pyhän
Hengen voimasta, joka toimii oman tahtonsa
mukaan hyödyksemme. Alussa armo ilmenee
eri tavoin rukouksen aikana, ja ihminen osal-
listuu henkeen monin eri tavoin. Armon tun-
tee ja kokee sen oman tahdon mukaisesti. Ru-
kouselämän aloittelijat saavat armon voiman
”osittain”, mutta edistyneemmät vastaanotta-
vat koko armon. Joka kerran kun armo vierai-

lee ihmisessä, se tulee aikaisempaa täydelli-
semmän asteisena henkilökohtaisen kilvoit-
telumme ja nöyrydymme mukaisesti.

Armo siis tulee ja katoaa taas. Se tulee ja
menee palatakseen ja jälleen kadotakseen.
Jumala lähettää armonsa ja vetää sen pois.
Tämän mielen kamppailun alussa väliajat sen
vetäytymisen ja uudelleen tulemisen välillä
ovat pitemmät. Silloin saattaa tuntua, että
Jumala ei kuule rukouksiamme ja on hyljän-
nyt meidät. Mutta nuo väliajat muuttuvat
lyhemmiksi, kun pysymme kestävinä ruko-
uksessa. Rukoilija oppii tuntemaan nämä
vierailut, mutta myös armon kätkeytymisen
paikat.

Armo tulee lohduttamaan ja sulostutta-
maan sydäntä ja menee suodakseen mahdol-
lisuuden omaksua lisää armoa, etsiä ja nöyr-
tyä. Ja armo vetäytyy jälleen, jotta rukoilija
tajuaisi sen olevan lahja Jumalalta, ja sen
vuoksi hän on itse täysin arvoton sitä vastaan-
ottamaan. Armon vetäytyessä Jumala tuntuu
olevan kokonaan poissa elämästä, eikä ruko-
uksessa tule enää minkäänlaista yhteyden
tunnetta. Rukoilija ei myöskään koe saavansa
rukousvastauksia. Muutenkin asiat saattavat
mennä sekaisin, eikä rukoilija näe elämäs-
sänsä Jumalan johdatusta. Tässä tilassa rukoil-
ija on jopa valmis pitämään aikaisempia
rukouskokemuksiaan jonkinlaisena itsepe-
toksena ja monet saattavat tällaisessa kriisi-
tilanteessa luopua kokonaan hengellisestä
elämästä.

Pyhien isien mukaan kyse on armon kasvat-
tavasta hylkäämisestä, ja se on välttämätöntä
terveen hengellisen elämän kannalta. Se mitä
tapahtuu, ei ole mitään tavatonta, vaan kuuluu
hengellisen elämän järjestykseen. Suuretkin
rukoilijat ovat kokeneet nämä pimeät hetket.
On tärkeää muistaa, että armon aurinko ei ole
kadonnut, vaan on ainoastaan pilven takana.
On tullut uskon aika. On uskottava, vaikka ei
näe. Ihmiselle on hyväksi, että hän jää omien
voimiensa varaan ja havaitsee olevansa vain
heikko ihminen. Kiusaukset käyvät kimppuun
ja eräänlainen lamaannus saattaa vallata
hetkittäin.

Tärkeää on rukoilla kaikesta huolimatta, vaika
se saattaa tuntuakin vaikealta ja turhautta-
valta. Osoitamme sillä tavoin Jumalalle asen-
teemme ja halumme jatkaa rukouksilvoittelu-
amme sekä pysyä Hänen yhteydessään. Ja Hän
antaa meille apunsa uskomme mukaisesti.

Rovasti Raimo Sissonen

Kirkko rakentuu laulaen

Kirkkoa voi rakentaa laulamallakin. Niin uskoivat Joensuun ortodoksisen mieskuoron laulajat viisi vuosikymmentä sitten, kun he ryhtyivät auttamaan Lintulan luostaria. Kuoron silloinen johtaja Niilo Meriala ja Lintulan luostarin rakennustoimikuntaan kuulunut Olli Bergman asettivat tavoitteeksi, että luostarin kirkon rakentamiseen kerätään sievoinen pesämuna kuoron konserteilla.

Kaunis ajatus, mutta ei kirkko aivan laulamalla rakentunut. Tarvittiin paljon muunkinlaista toimintaa, jotta rahaa kirkkoon ja muihin rakennuskohteisiin kyettiin hankkimaan, muistele alusta alkaen mukana ollut kontiolahtelainen Ilmari Suvinen, 77.

Joensuun ortodoksisen mieskuoron ja sen naistoimikunnan aktiivien suhteet Lintulan luostariin lujittuivat 1960-luvun puolivälissä. Kuoro järjesti konsertteja, joiden tuotto ohjattiin luostarin kirkon rakennusrahastoon. Kirkko valmistui vuonna 1973.

Jo ennen sitä kuoro oli vahva taustavaikuttaja, jotta luostarin sisaristolle kyettiin rakentamaan uusi asuntola. Se saatiin valmiiksi vuonna 1966.

Suvinen kiittelee erityisesti kuoron naistoimikuntaa, joka teki pyyteetöntä työtä. Naistoimikunta muun muassa piti yllä luostarin kahviota. Aktiivisimpia toimikunnan jäseniä oli alkuaikoina Martta Kerkkänen.

Kuorolaisten voimin perustettiin myös Lintulan luostarin ystävät, joka toimii edelleen vireästi. Konkreettisen aloitteen yhdistyksen perustamiseksi teki Viktor Hukkanen, mutta taustalla vaikutti myös diplomaatiksi siirtynyt entinen ammattupseeri Olli Bergman, joka oli lisäksi ortodoksipappi. Bergman oli luostarin rakennustoimikunnan jäsen vuosina 1965-1980.

Perustava kokous pidettiin helmikuussa vuonna 1967 eli kohta 51 vuotta sitten. Mukana kokouksessa oli myös nuori upseeri Ilmari Suvinen.

Kontiolahden Nahkurintiellä asuva Suvinen esittelee mustavalkoista valokuvaa, joka on otettu yhdistyksen perustamiskokouksessa. Kuvassa on kahdeksan arvokkaan näköistä miestä. Laitimmaisena vasemmalla istuu Suvinen itse. Kaikki muut kuvan miehistä ovat jo siirtyneet tuonilmaisiiin.

Niin kuin yhdistyksissä usein on tapana, nuorimmasta tehtiin yhdistyksen sihteeri.

Pesti kesti useita vuosia. Pöytäkirjat kirjoitettiin käsin mustakantiseen kirjaan.

- Ainakin käsiala siinä kehittyi, hän muistele.

Laulu vei kirkkoon

Suvinen syntyi maanviljelijäperheeseen Mantsinsaassa Salmassa. Vaikka Mantsinsaaresta ei ollut siltaa mantereelle, siellä juuri ennen sotia asui peräti 1 750 ihmistä kolmessa eri kylässä. Suvisen kotikylä oli Työmpäinen, Mantsinsaaren eteläisin kylä.

Sota ajoi Suvisen perheen evakkoon, niin kuin kaikki muutkin salmilaiset. Ilmari joutui jättämään synnyinsijansa vain muutaman vuoden ikäisenä.

Muistikuvat omasta kodista ovat kuitenkin säilyneet vahvoina. Kotona kaikki askareet siunattiin ristinmerkillä. Leipä ei päässyt uuniin, jollei taikinassa ollut siihen piirrettyä ristiä.

- Eikä kotiin tullut vierasta, joka ei ensim-

Ilmari Suvinen oli rakentamassa Kontiolahden kirkkoa ja toimi pitkään sen isännöitsijänä.

mäisenä olisi kumartanut ja tehnyt ristinmerkkiä suureen tsuppuun päin.

Kirkkomatkoista Suvisella ei ole muistoja, vaikka kirkossa varmasti käytiinkin. Mantsinsaassa oli oma kirkko ja sen lisäksi kolme tsasounaa.

Sotien jälkeen Suvisen perheen uudet asuinsijat löytyivät useimpien muiden salmi-laisten tapaan Pohjois-Savosta, ensin Suomenjoelta ja sittemmin Tervosta, jossa Ilmari kävi kansakoulun. Hyväoppisen pojan tie vei oppikouluun ja ylioppilaaksi hän pääsi Suomenjoen lukioista vuonna 1961.

Kirkossa käynti ei Ilmariä kiinnostanut ennen kuin opettaja Väinö Jyrkinen huomasi pojan laulutaidot. Opettajan työnsä ohessa Jyrkinen toimi ortodoksisen seurakunnan kanttorina. Hän houkutteli kaunisäänisen Ilmarin ensin lapsikuoroon, sitten nuorisokuoroon ja lopulta kirkkokuoroon.

- Me kiersimme palveluksissa ympäri Sisä-Savoa. Yhden viikonlopun aikana olin laulamassa viidessä hautajaispalveluksessa, Suvinen muistelee.

Laulava upseeri

Heti ylioppilaskevänsä jälkeen Suvinen suoritti varusmiespalveluksensa Kontiorannassa Karjalan Jääkäripataljoonassa, joka myöhemmin muuttui Pohjois-Karjalan Prikaatiksi. Vielä varusmiehenä hän ei tiennyt, että tulisi tekemään elämäntyönsä samassa paikassa.

Niin paljon sotilaselämä nuorta miestä kuitenkin miellytti, että vuonna 1962 hän aloitti upseeriopinnot Kadettikoulussa. Kolme vuotta myöhemmin hän valmistui ja kummassakin kauluksessa oli kaksi ruusuketta.

Nuoren luutnantin tie vei jälleen Pohjois-Karjalaan, jossa hän siitä lähtien onkin asunut. Eläkkeelle hän jäi Pohjois-Karjalan Prikaatin koulutusupseerin tehtävistä.

Sotilasura ei lopettanut laulamista. Suvinen liittyi pian Pohjois-Karjalaan asetettuaan vuonna 1961 perustettuun Joensuun ortodoksisen mieskuoroon, jonka kantaviin voimiin hän kuuluu edelleen.

Kuoron esiintymismatkat ovat vieneet Suvisen useille ulkomaanmatkoille. Kuoron solistin komeaa ääntä voi kuulla myös äänilevyillä.

Kontiolahdella Suvinen oli aktiivisesti mukana alueen oman pyhäkön rakentamisessa. Vuonna 1982 arkkipiispa Paavali ja piispa Aleksi vihkivät Kontiolahden rukoushuoneen, joka kolme vuotta myöhemmin vihittiin kirkoksi.

ILMARI SUVISEN KUVA-ARKISTO

Lintulan luostarin ystävät -yhdistys perustettiin helmikuussa 1967. Kuvassa vasemmalta Ilmari Suvinen, Kosti Salpakari, Niilo Meriala, Viktor Hukkanen, Aleksanteri Lauronen, Yrjö Petsalo, Viljam Piironen ja Erkki Piironen.

Suvinen toimi pitkään kirkon isännöitsijänä. Matka kirkkoon ei ole pitkä, sillä Suvisen omakotitalo sijaitsee aivan kirkon vieressä.

Sotilaat autoivat nunnia

Suvinen muistelee mielellään lukuisia käynnejään Lintulassa. Kuoron laulajat ja heidän puolisonsa olivat aina tervetulleita luostariin.

Suvisella itsellään oli upseerina ikioma valttikortti. Hän toi varusmiehiä Lintulaan korjaamaan vanhoja rakennuksia ja tekemään muita töitä, joihin joskus tarvittiin ammattimiehen taitoja. Niitä löytyi varusmiehiltä, jotka mielellään lähtivät vapaaehtoisina päivän komennuksille Lintulaan.

- Eikä kestänyt kauan, kun pojat syksyllä nostivat luostarin perunat, Suvinen muistelee.

Karjalan Jääkäripataljoonan komentajana vuosina 1965-1968 oli Pentti Syrjä, jonka lupa talkootöihin luonnollisesti tarvittiin. Syrjä suhtautui Suvisen mukaan lämpimästi luostariin auttamiseen. Kenraalimajuri Syrjä jäi aikanaan eläkkeelle Savo-Karjalan sotilasläänin komentajan tehtävistä.

Kävivätpä Lintulan nunnat igumenia Antoninan johdolla kerran 1970-luvulla tutustumassa varuskuntaankin Kontiorannassa. Jossakin tilanteessa igumenian käteen annettiin rynnäkkökivääri ja kuva tästä päättyi valtakunnalliseen aikakauslehteen.

- Vähän pelkäsimme, että jossakin rajo-

jemme ulkopuolella kuvasta nousee kohu: Suomessa nunnatkin aseistetaan! Ei onneksi noussut, Suvinen nauraa.

Joulu alkaa Lintulasta

Siteet Lintulaan eivät ole katkenneet. Jo 1960-luvulta saakka Joensuun ortodoksisella mieskuorolla on ollut perinteenä vierailu luostarissa joulun alla. Yleensä vierailu ajoittuu joulua edeltävään sunnuntaihin eli Pyhien isien sunnuntaihin.

Suvinen on ollut mukana lähes aina. Poikkeuksia ovat Pyhien isien sunnuntait, jolloin Kontiolahden kirkossa Suvisen isännöitsijäkaudella toimitettiin liturgia. Silloin isännöitsijän luonnollisesti oli oltava paikalla, eikä matkalle luostariin ollut asiaa.

Yksi vierailu jäi väliin sen vuoksi, että sankka pyry esti kaikkien kuorolaisten matkan Heinäveden Palokkiin.

Lintulan Pyhän Kolminaisuuden kirkossa mieskuoro laulaa liturgian. Sen jälkeen vuorossa on ruokailu, yleensä lohikeittoa. Suvisen mukaan tarjoilu on niin ylenpalttista, että luostaria taloudellisestikin monin tavoin auttanut mieskuoro on jäänyt reilusti saamapuolella.

- Minun jouluni alkaa Lintulasta, Suvinen sanoo.

Mauri Liukkonen

Jeesus Nasaretilaisen arvoitus

” Jumala joko on tai ei ole. Kummasta lyötte vetoa? Järjen avulla ette voi valita kumpaakaan. ” Näin kirjoitti ranskalainen matemaatikko, fyysikko ja uskonnollinen filosofi Blaise Pascal (k. 1662). Hän kunnioitti kahdentyyppisiä ihmisiä, uskovia ja Jumalan kieltäjiä, muut olivat hänen mukaansa välinpitämättömiä. Jeesuksen nimi on aina ollut erottamattomasti sidoksissa ihmiskunnan kohtaloon. Edelleenkin se voi olla lopullinen vastaus moniin ihmiskunnan ongelmiin. Uskallan kysyä onko se kulmakiivi, johon uskomme perustuu ja kirkkomme rakentuu, vielä nykyäänkin vahva? Tunnen olevani kuin aarteen etsijä, jota tärkeät asiat kiehtovat. Helmenkalastajana annan itseleni valtuudet tähän etsintään jo siksi, että me kaikki olemme osa tätä maailmaa, vaikka tähyämme jatkuvasti tulevaan maailmaan. Olemme jo astuneet laivaan tai junaan, josta ei kannata jäädä kesken matkaa pois!

Jeesuksesta kertova kirjallisuus on kuin jatkuvan myrskyn myllertämä valtameri. Jokaisesta Raamatun sanaa on tutkittu suurennuslasilla tuhansia kertoja ja millä uskomattomalla sitkeydellä. Kirkonmiehet ja akateemiset maallikot ovat tuottaneet tuhansia kirjoja aiheesta kumoten vuorotellen toistensa väitteet oppineesti ja loputtomasti.

Vielä 1700 luvulle asti väittely oli kirkon sisäistä ja puhdasoppisuuden värittämää. Sen jälkeen syntyi valistuksen aika ja arvostelua alkoi tulla kirkon ulkopuolelta. Uskallettiin asettaa kyseenalaiseksi pyhien kirjoitusten historiallinen todenperäisyys. Seurauksena oli hyökkäys kirkon itsestään selvinä pitämiä perusteita vastaan. Pitäisikö meidän vaieta voidaksemme säilyttää uskomme tärkeinä pitämämme tosiasiat? Uskallanko astua kaikkien pyhimpään ja kurkistaa liiton arkin sisään – ne voivat olla tyhjiä? Onko minulla oikeus säilyttää Vapahtajasta oma kenties

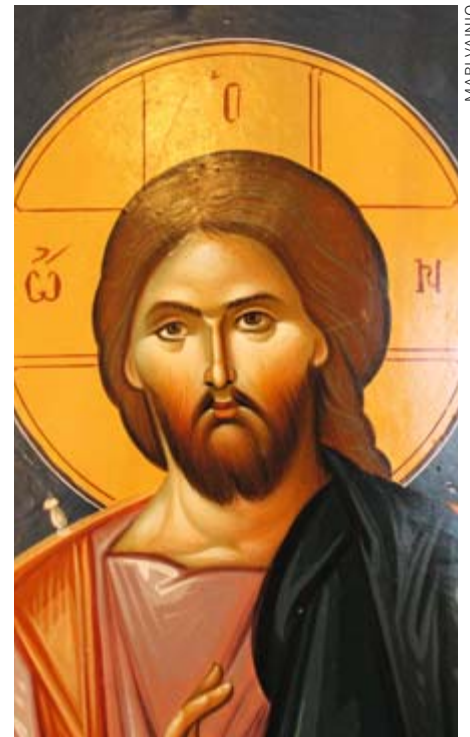
lapsellinenkin kuva. Kuva, jossa kiharatukkainen ja surusilmäinen Vapahtaja katsoo minua syvälle silmiin.

Kristuksen oman ajan lähteistä löydän kuvan Vapahtajastani, joka on kuin kirkkaalla liekillä palava lamppu, jonka valosta haluan nauttia. Hänestä meille kirjoittivat kaikki evankelistat ja erityisesti apostolit Pietari ja Paavali. Apostoli Pietari kirjoittaa kauniisti kuinka hän ja muut opetuslapset eivät läheneet seuraamaan mitään ovelasti seipitettyjä taruja, vaan olivat omin korvin ja silmin saaneet tuntea Vapahtajan koko suuruuden. Juutalainen professori Josef Klausner kirjoittaa, että tällaisia tosiasioita ei keksitä, eikä niiden olemassaoloa voi epäillä. Messiaan odotus oli ollut Israelin uskonnon keskeisempiä perusasioita. Odotettiin kultaista aikakautta ja onnellista aikaa, jolloin Jumala lähettää kansalleen johtajan, joka toteuttaa unelman. Unelma synnytti kansanomaisia taruja ajasta jolloin ei korjata viljaa eikä hedelmiä ja silti leipä ja viini täyttäisivät astiat ja jyvät olisivat isoja kuin härän munuaiset. Tämä odotus oli elävää alhaisen ja köyhän kansan parissa. Rikkaat ja oppineet pilkkasivat kansan uskomuksia. Messiaskuume oli noussut kansassa, joka oli vuosisatoja elänyt tämän lupauksen varjossa. Pyhistä kirjoituksista etsittiin jo silloin vastauksia ja laskettiin vuosilukuja ja sanojen numeroarvoja. Tuhannet merkit osoittivat, että aika oli lähellä. Nykyaikana me saatamme kohdata samanlaista kirjoittelua lopunajan ennustusten yhteydessä, mutta jättäkäämme ne omaan arvoonsa. Kansalla oli sama kiihkeä odotus kuin opetuslapsilla. Kaikki olivat yksimielisiä siitä, että Hän olisi kuningas Daavidin suvusta, puhdistaisi Jerusalemin pakanoista, olisi puhdas kaikesta synnistä, täynnä viisautta ja kokoaisi pyhän kansan ja johtaisi sitä vanhurskaudella, rauhalla ja oikeu-

denmukaisuudella. Odotus oli monin kohdin harrasta kuten evankeliumitkin meille kertovat. Messiaan kohtasivat Samarian nainen, Johannes Kastaja ja kansa kaikkialla, jossa Vapahtaja kulki ja opetti. Jeesuksen ajan vanhimmat juutalaiset lähteet eivät arvostele Jeesusta itseään. Ne tunnustavat ihmetyöt, mutta varoittavat harhaopista. Toisella vuosisadalla lähteet ovat jo vihamielisiä.

Me lähestymme jälleen palmusunnuntain ja pääsiäisen ilosanomaa. Kristus ratsastaa jälleen Jerusalemiin. Olkaamme vastassa Häntä ilman epäilystä ja antakaamme Hänen johdattaa meidät ikuisen Jerusalemiin vaila epäilyksen häiväkkään.

Pappimunkki Johannes Parviainen

MARIVAINIO

ARI SAVINAINEN

Riittääkö yksi kattaus ehtoollispöytään?

Sama Jumala, mutta eri ehtoollinen. Kirkkoa ohjaa oppi, ei mielipide.

Ei. Vaikka kuinka kristityillä on sama Jumala, niin ortodoksi ei voi osallistua muiden kirkkojen ehtoolliseen.

Paitsi: katolisen ja ortodoksisen kirkon käsitys eukaristiasta on yhdenmukainen ja sakramentin pätevyys sekä myös pappuus tunnustetaan vastavuoroisesti, joten näiden kirkkojen jäsenet voivat ottaa vastaan eukaristian sakramentin toistensa kirkoissa, mutta tähän he tarvitsevat luvan. Suomessa katolilainen tarvitsee siis oman piispansa ja ortodoksisen kirkon piispan luvan osallistua ehtoolliseen ortodoksisessa kirkossa.

Kysymys on ennen kaikkea siitä, mihin uskot, mitä tunnustat, mihin olet sitoutunut, kenen puolella olet.

Näistä asioista olen joutunut yllättävän usein keskustelemaan runsaan vuoden aikana, mutta erityisesti viime syksynä. Monet ovat kysyneet, ortodoksit ja luterilaiset, että ”eikös meillä ole sama Jumala, niin miksi ei voisi osallistua yhteiseen ehtoolliseen”. Tai että ”eikös luterilaisella ehtoollisella jaeta pelkkää leipää ja tavallista viiniä, eli Kristus on kyllä läsnä, mutta kirkkoleipä ja viini eivät muutu Kristuksen vereksi ja ruumiiksi, kuten ortodoksisessa ehtoollisessa, joten onko se niin vaarallista osallistua?”

Luulen, että yksi epäselvyyksiä synnyttänyt tekijä liittyy sodan jälkeiseen aikaan ja nk. seka-avioliittoihin, joilla yleensä tarkoitetaan ortodoksin ja luterilaisen välille solmittua avioliittoa, ja joissa syntyneet lapset kastettiin usein luterilaiseen kirkkoon. Nykyään käytetään myös termiä ekumeeninen perhe.

Ekumeenisessa perheessä luterilaiseksi kastettu lapsi osallistui luterilaiseen pyhäkouluun, uskonnonopetukseen ja rippikouluun

ja näin perheen side ortodoksisuuteen saattoi jäädä ohueksi. Ongelmaksi muodostui siis se, että ortodoksi puoliso oli mukana näissä tilaisuuksissa ja saattoi osallistua, muiden mukana, myös luterilaiseen ehtoolliseen. Jotenkin kai ajateltiin, että eihän tässä kai mitään väärää ole, sama Jumalahan meillä on. Näin selitettiin itselle toisen kirkon ehtoollinen hyväksyttäväksi.

Asia on tiedostettu kirkossamme vuosikymmenien aikana, mutta vasta nyt ortodoksinen kirkko joutuu puolustautumaan ja selvittämään kirkkomme keskeisen sakramentin sisältöä, joka tietysti on hyvä meille muistutuksena, ja muille tiedoksi.

Teorialla ja kirkon sanomalla ei kuitenkaan ole paljon merkitystä, ellei sitä osata julistaa ymmärrettävästi. Asioilla on tapana aluksi yksikertaistua ja sitten monimutkaistua, ja lopuksi luulot ja mielipiteet ohjaavat liikaa keskustelumme vaikeissa asioissa.

Tähän mennessä on tapahtunut

Marraskuussa 2016 luterilaisen kirkon kirkolliskokous antoi piispainkokouksen tehtäväksi selvittää, millä edellytyksillä muun kristillisen kirkon kastettu jäsen voi yksittäistapauksessa osallistua ehtoolliseen. Arkkipiispa Leo vastasi tuoreeltaan, että ”ortodoksi osallistuu ehtoollisesta aina vain siinä armon täyteen lähteessä, joka on omassa kirkossa.” Kuopion hiippakunnan piispa Jari Jolkkonen kommentoi arkkipiispa Leon lausuntoa sanomalla, että ”luterilainen kirkko ei kalastele muiden kirkkokuntien jäseniä ehtoolliseen vastoin näiden kirkkojen opetuksia.”

Kun Suomessa valtakirkon asemassa oleva taho esittää tällaisen ehdotuksen, niin silloin

helposti tulee mielikuva, että asiasta on puhuttu etukäteen muiden kirkkojen ja uskonnollisten yhdyskuntien kanssa. Ei siis kysyäkseen lupaa, vaan tiedottaakseen mitä päätös tarkoittaa.

On olemassa pysyviä arvoja, joille ihmisten maailmankatsomus sekä yhteisöjen kulttuurit ovat rakentuneet. Jos tätä peruskalliota lähde-tään muuttamaan, niin se johtaa itsekkyyteen ja lyhytnäköisiin päätöksiin sekä ekumeeniseen sokeuteen – emme pysty järkevasti keskustelemaan yhteisistä tärkeistä asioista.

Mitä opimme tästä?

Mikä siis avuksi ja neuvoksi? Miksi kirkkomme keskeinen oppi ei olekaan itsestäänselvyys monelle seurakuntalaiselle? Alussa esitettiin kysymyksiin vastaamisen lisäksi olen sanonut kysyjille, että tässä asiassa kirkon ja seurakunnan työntekijöiden tulee katsoa peiliin: olemmeko unohtaneet kirkon keskeisten oppien opetuksen? Pidämmekö itsestäänselvyyttenä sitä, että ortodoksi tuntee kirkon opin ja tradition?

Kristittyinä eläminen on elinikäistä oppimista, joka perustuu kirkon antamaan tehtävään: evankeliumi kehottaa opettamaan. Papiston tehtävänä on seurakuntalaisten kristillinen kasvatus, opetus ja sielunhoito. Vastuu on myös vanhempien, huoltajien ja kummien, joiden tulee antaa lapsille kristillistä kasvatuksia ja kirkon perinteen mukaisista opetusta.

Oppimisympäristönä on seurakuntayhteyden lisäksi koko maailma, ”kaikki mitä siinä on, maanpiiri ja ne, jotka siinä asuvat”.

Pastori Harri Peiponen

Paastonajan kirkkomusiikki kuljettaa kohti pääsiäistä

On taas käsillä se aika vuodesta kun seurakunnissa suunnataan katseet kevään kohokohtaan, pyhään pääsiäiseen, juhlien juhlaan, riemujen riemuun. Sitä ennen tapahtuu kuitenkin paljon. On aika kaivella niin nuottikaappien kuin sielujemme sopukoita ja valmistautua suuren paaston hengelliseen matkaan.

Ihmiset eivät ole valmiita äkillisiin muutoksiin. Kirkko tietää sen, joten hyvissä ajoin se alkaa herätellä meitä. Kirkkomusiikki ja jumalanpalvelukset ovat tässä tärkeässä roolissa. Suuri osa suuren paaston opetuksesta sisältyy kirkkoveisuihin. Ihminen on saanut Luojaltaan lahjaksi äänen, jolla hän voi ylistää Jumalaa. Laulu on jumalanpalvelusten elävä ääni. Hallitseva merkitys on tekstillä, ja sävel on tukemassa sanaa. Kirkkoisä Basileios Suuri onkin laulamisesta sanonut, että Pyhä Henki tiesi ihmisten olevan taipuvaisia aistillisuuteen. Tämän vuoksi hän liitti sanoihin melodian, jotta me ihmiset miellyttävän soinnin lisäksi ottaisim-

me vastaan myös tekstin sanoman.

Ensimmäinen merkki suuren paaston läheisyydestä on sunnuntain aamupalveluksessa laulettava veisu, jota lauletaan koko suuren paaston ajan:

"Synninkatumuksen ovet avaa minulle, oi Elämänantaja, sillä aamusta varhain pyrkii Sinun pyhään temppeliisi minun henkeni, joka kantaa peräti saastutettua ruumiin temppeliä. Mutta Sinä, Armollinen, puhdistaa se laupiaalla armollasi"

Ja heti perään käännyimme vielä Jumalansynnyttäjän puoleen laulaen:

"Pelastuksen poluille ohjaa minut, oi Jumalansynnyttäjä, sillä minä olen häpeällisillä

synneillä saastuttanut sieluni ja olen suruttomuuteen kaiken elämäni tuhlanut. Mutta Sinä esirukouksillasi vapahda minut kaikesta saastaisuudesta"

Kristuksen laupiaaseen armoon ja Jumalansynnyttäjän esirukouksiin turvaten me aloitamme ja matkaamme koko suuren paaston.

Ihmisestä ihmiseksi

Toinen paaston läheisyydestä kertova veisu on "Baabelin virtain vierillä", jota lauletaan kolmessa sunnuntain aamupalveluksessa tuhlaajapojan sunnuntaista lähtien. Veisun laulaminen juuri tuhlaajapojan sunnuntaista läh-

tien kertoo meille kaipuusta ja koti-ikävästä. Isä Alexander Schmemmann kirjassaan Suuri paasto sanoo tämän olevan laulu ihmisestä, joka huomaa eronsa Jumalasta, mutta huomattessaan sen hän tulee ihmiseksi jälleen. Tämän veisun laulaminen ilmaisee suuren paaston itsessään olevan pyhiinvaellusmatka, takaisinpaluu. Nämä kaksi suureen paastoon valmistavaa veisua lauletaan aamupalveluksessa sellaisessa kohdassa, missä kirkko on täydessä valaistuksessa ja juuri on veisattu polyeleopsalmit ja kuullaan ylösnousemusvankeliumi. Hetkeksi valaistus vähenee ja jumalanpalveluksen sävy muuttuu muistutamaan meitä katumuksesta.

Varsinainen suuri paasto alkaa sovintosunnuntain illalla toimitettavasta ehtoopalveluksesta. Tuossa palveluksessa oikeasti näkyy ja kuuluu siirtyminen paaston aikaan. Vaikka tulisi hieman kesken kaiken tuohon palvelukseen, huomaa, että jotain on tapahtunut. Suuren paaston alkamisesta kertoo kirkkokokteistiilien värien vaihtuminen tummiin, valojen himmentäminen, kuoron käyttämät paastosävelmät, mutta erityisesti sen kertoo paastojan palveluksiin kuuluvat maahan kumarukset.

Kohti sovintoa

Nimensä mukaisesti tuossa ehtoopalveluksessa korostuu sovinnontekeminen. Emme aloita paastoamme yksin, vaan yhdessä muun seurakunnan kanssa. Ehtoopalveluksen lopussa toinen toisiltamme pyydämme anteeksi, johon vastataan: ”Jumala antakoon sinulle anteeksi, anna sinäkin anteeksi minulle”. Vain sovinnossa toisten kanssa voimme aloittaa paastoamisen ja katumuksen sekä pyytää anteeksi Jumalalta. Anteeksipyynnön aikana kuoro laulaa pääsiäisveisuja, jotka jäävät ikään kuin itämään suuren paaston ajaksi ja kaikuivat kirkkoissa jälleen pääsiäisyönä. Ajatus pääsiäisestä tuntuu tuossa vaiheessa vielä kuin kaukaiselta unelta, mutta koko paaston ajan jumalanpalvelusteksteissä kuitenkin puhutaan Kristuksen kärsimyksien lisäksi myös pelastavasta ylösnousemuksesta. Sitä kohden olemme menossa.

Paaston aikana jumalanpalveluksissa, varsinkin ehto- ja aamupalveluksissa lauletaan paljon sellaista, mitä ei muuna aikana vuodessa lauleta. Kanttoreille ja kuorolaisille paastonaika kaikkinne valmisteluineen onkin vuoden raskaimpia ja kiireisimpiä, mutta varmasti kaikkein rakkaimpia ja antoisimpia aikoja. Jumalanpalveluksiin liittyy paljon kauniita veisuja, joiden laulamista jo odotetaan. Useimmissa seurakunnissa, joissa ei niin säännöllisesti arkipäivän jumalanpalveluksia toimiteta, lisäänny palvelusten määrä erilaisine veisuineen. Harvoin kellään seurakunnissamme on mahdollisuutta osallistua koko paastonajan jumalanpalveluskiertoon, mutta jokainen voi kuitenkin osallistua joihinkin paastopalveluksiin.

Paaston henki

Paastoamisen tapoja on erilaisia, mutta paaston ”henki” luodaan jumalanpalveluksilla – joko kokonaan erilaisilla jumalanpalveluksilla tai liturgiseen elämään tuoduilla muutoksilla. Seurakuntien jumalanpalveluslistoille ilmestyy erilaisia termejä, kuten Andreas Kreetalaisen katumuskanoni ja ennenpyhitettyjen lahjain liturgia. Jos käy paaston aikana vain sunnuntailiturgioissa, paaston merkitys ja muutokset jumalanpalvelusteksteissä saattavat jäädä helposti huomaamatta, tekstiilien violettiä väriä lukuun ottamatta.

”Mistä alkaisin valittaa kurjan elämäni tekoja? Miten nyt aloittaisin valitusvirteni, Kristus? Laupeudessasi anna sinä rikkomuksistani päästö.”

Näillä sanoilla alkaa pyhän Andreas Kreetalaisen suuri katumuskanoni, joka luetaan ja lauletaan suuren paaston ensimmäisen viikon iltoina sekä uudestaan viidennellä viikolla. Teksti puhuu karua kieltä ihmissielun tilasta:

”Mieli on haavoittunut, ruumis on voimaton, henki sairastaa, järki on heikentynyt, elämä nääntyy, loppu on ovella. Sen tähden viheliäinen sieluni, mitä teet Tuomarin saapussa tutkimaan tilaasi?”

Aloitimme suuren paaston yhdessä, mutta paastoaminen on jokaisen oma asia. Tämä kanonikokoelma onkin kirjoitettu ”minä” -

muotoon. Henkilökohtaisesti se puhuttelee ja koskettaa jokaista kuulijaa. Koko kanonin ajan toistuvat sanat:

”Armahda minua, Jumala, armahda minua!”

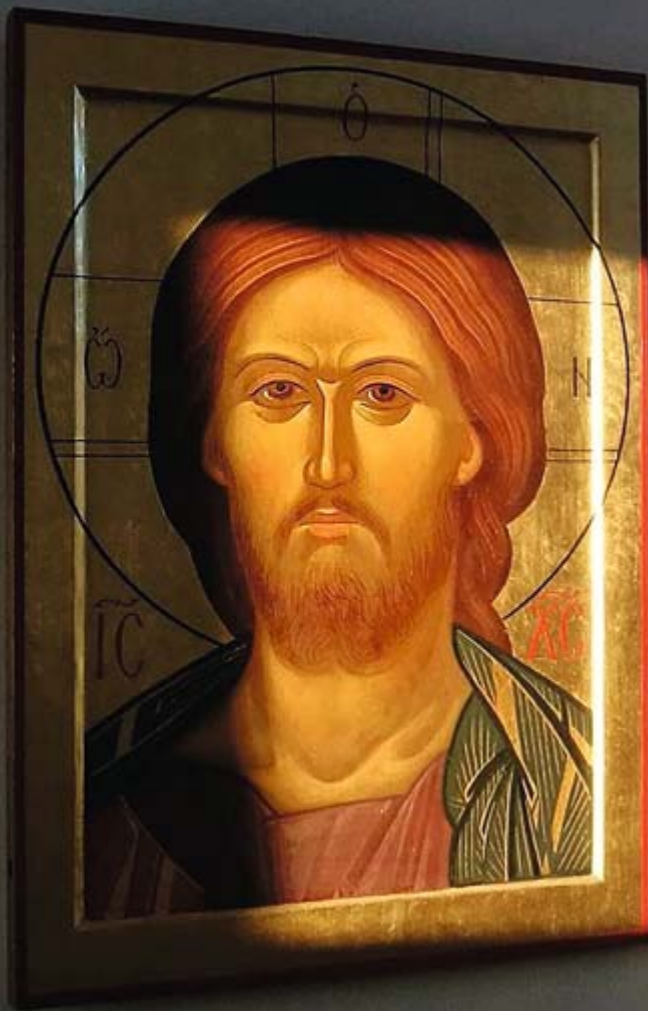
Yksi kauneimmista ja kauneimpia kirkko-veisuja sisällään pitävistä suuren paaston palveluksista on ennenpyhitettyjen lahjain liturgia. Jumalanpalvelus alkaa paljon luettavia tekstejä sisältävällä hetkipalveluksella. Tätä seuraa ehtoopalvelus, johon liittyy ennenpyhitettyjen lahjain liturgia. Mitä pidemmälle ja juhlavammaksi jumalanpalvelus etenee, sen enemmän lauletaan. Ennenpyhitettyjen lahjain liturgian kohokohta on suuri saatto, jolloin pyhitetyt lahjat tuodaan esiin. Tämä ilmaisee Kristuksen tulemistä, jota me odotamme:

”Nyt taivasten voimat meidän kanssamme näkymättömästi palvovat. Sillä katso, kunnian Kuningas tulee sisälle. Katso salaista täydesti toimitettua uhria voittosaatossa kannetaan.”

Tässäkin yhden veisun aikana kerrotaan paljon jumalanpalveluksen luonteesta. Täydellisesti toimitettu, ennenpyhitettyjä on ne lahjat, jotka esille kannetaan.

Jos paaston henki luodaan jumalanpalveluksilla, niin voisi sanoa, että jumalanpalveluksien henki on kirkkomusiikki. Se on osa pyhää palvelusta, kirkon elävä ääni. Musiikin merkitystä ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin ei voi vähätellä. On lukuisia tutkimuksia musiikin parantavasta, kuntouttavasta ja kipua lievittävästä vaikutuksesta. Musiikin on todettu parantavan keskittymiskykyä ja lisäävän mielenrauhaa. Kirkkomusiikinkin tarkoitus on auttaa kirkkokansaa rukoilemaan, kirkkomusiikki itsessään on rukousta. Opetuksen välineenä musiikki on tärkeässä roolissa, - myös kirkossa. Eri kirkkovuoden aikoina kirkko opettaa meitä erilaisin vivahtein. Suuren paaston sanoman sävy on katumus ja hengellinen murhe, mutta koko neljänkymmenen päivän ajan teksteissä viitataan katumuksen ohella jo siihen päämäärään, joka meitä odottaa, Kristuksen ylösnousemuksen iloon.

Kanttori Eija Honkaselkä

PAHA TEKO, RIKOS, RANGAISTUS JA SOVITUS

Rikoksesta seuraa rangaistus. Mitä se tarkoittaa tämän päivän yhteiskunnassa?

Rikos on laissa rangaistavaksi säädetty teko. Rangaistus on viranomaisen toimivaltansa perusteella määräämä seuraamus rikoksesta. Rangaistus tuomitaan tekijälle seurauksena lain rikkomisesta, teosta tai laiminlyönnistä. Rangaistuksen sisältönä on moite, kielteisen kokemuksen tai kärsimyksen (piinan) aiheuttaminen. Rankaiseminen on tietoista ja suunnitelmallista toimintaa.

Rikos on laissa määritelty paha teko. Rikos on aikasidonnainen. Se, mikä oli kiellettyä muinoin, voi olla nyt täysin hyväksyttävää käyttäytymistä ja päinvastoin. Laissa rikokseksi määritelty pahuus on normeerattua pahuutta. Pahuutta myös tuotteistetaan ja sillä myydään. Merkittävä osa elokuvatuotannoista ja kirjallisuudesta perustuu pahuuden teemalle ja pahuus on niissä pääasiallinen myyntivaltti.

Rankaisu suojelee

Oikeus, erityisesti rikosoikeus on vahvasti sidoksissa moraaliin. Rankaisemisessa on keskeisessä asemassa moraaliin perustuva, oman aikansa moraaliin vahvasti sidoksissa oleva oikeushyväoppi. Rankaisemisella ajatellaan suojeltavan näitä inhimilliselle elämälle tärkeitä arvoja. Oikeushyviä ovat esimerkiksi henki, terveys, seksuaalinen itsemääräämisoikeus, vapaus, rauha, kunnia ja omaisuus. Nämä intressit ovat myös kulttuurisidonnaisia, mutta esimerkiksi toisen ihmisen tappaminen ja toiselta varastaminen on säädetty rangaistavaksi kaikissa oikeusyhteisöissä.

Rikokseksi luokiteltu pahuus voi ilmetä tekona tai laiminlyöntinä. Toisissa tapauksissa rangaistavaa on jo pelkkä tekeminen (ylinopeudella ajaminen liikenteessä, ampu-aseen luvaton hallussapito), toisissa taas se, että aiheutetaan vaaraa (liikenneturval-

lisuuden vaarantaminen) tai laissa kielletty seuraus (kuolema, vamma, taloudellinen vahinko). Pääsääntönä on se, että teko on rangaistava vain tahallisena, mutta laissa on lukuisia rikostunnusmerkistöjä, jotka säätelevät rangaistavaksi huolimattoman toiminnan. Näin ollen rikosvastuun edellytyksenä ei ole aina se, että ihminen tietää tekevänsä pahaa. Häneen kohdistuu moite siksi, että hänen olisi pitänyt ajatella tekemistään ja siitä toisille aiheutuvaa vahingon riskiä huolellisemmin.

Pahan palkka

Rikoslaissa määritelty pahuus on eriasteista. On itsessään pahoja tekoja, joista rankaisemiseen liittyy hyvin vahva moraalinen viesti: esimerkiksi murha, tappo, raiskaus, pahoinpitely ja varkaus. Toiset rikostyyppit taas ovat moraaliselta väritykseltään toisenlaisia, ne ovat lainsäätäjän luomia pahuuden kritee-

kielleyistä teoista tai rankaisemisella osoitetaan, ettei lain rikkominen ole kannattavaa. Koska järjestelmä toimii tehokkaasti, se on myös oikeudenmukainen. Lakia rikkovat eivät saa perusteettomia etuja lakia noudattaviin nähden. Tässä on kysymys teon oikeudenmukaisesta soveltamisesta, jota rangaistuksen muodossa tuleva moite ja piina, ankarimmillaan elinkautisena vankeutena, symboloivat. Luottamus on järjestelmän vahva perustus, joka lieventää pahinta kostamisen halua. Tarvittaessa pitää kuitenkin olla rohkeutta rangaista niin, että tuntuu. Pääpaino on ennakkosuojassa: säännöt sellaisenaan lisäävät ennustettavuutta ja luottamusta.

Rikosoikeuden viesti

Rikosoikeuden käyttö on vuorovaikutusta. Rikosoikeuden viesti osoitetaan ensi sijassa niille, jotka vielä lakia noudattavat. Ihmiset saavat laista likimääräisen käsityksen siitä, mikä on sallittua ja mikä kiellettyä. Kuva tarkentuu, kun lakia sovelletaan käytännön tapauksiin. Viesti menee parhaiten perille, jos säännöt voidaan määritellä selkeästi ja sallittu menettely kielletystä tarkasti rajaamalla. Rikosoikeuden viestin viennissä tiedotusvälineillä on keskeinen osa. Viestin vastaanottaminen vaihtelee eri ihmisryhmissä. Jotkut toimisivat aina normin mukaisesti ilman rikosoikeuttakin. Heille rikosoikeuden viestillä ei ole merkitystä. Jotkut taas toimivat omien halujensa mukaan säännöistä ja rangaistuksista välittämättä. Rikosoikeudella ei voida heitäkään kasvattaa. Rikosoikeuden viesti on tarpeen ensi sijassa niille, joiden kyky ja halu noudattaa lakia on tilannekohtainen. Tälle ryhmälle rankaisemisen uhka voi olla ratkaiseva motiivi noudattaa lakia.

Nuorten rikoksentehtäjiin ehdolliseen vankeusrangaistukseen liitetään valvontaa, jonka keskeisenä sisältönä ovat kasvatukselliset elementit. Rikosten sovittelussa on kysymys myös kasvatuksesta. Toisen oikeuksia loukannutta autetaan ymmärtämään omia vaikuttimiaan ja rikoksen merkitys uhrille. Pyrkimyksenä on synnyttää tekijässä katumuksen tunnetta ja halua parantaa tapojaan yhteiskunnan ja toisten yksilön etuja paremmin huomioon ottavaksi.

Tavoitteiden yhteensovittaminen vaatii pelisilmää niin lainsäätäjältä kuin lainkäyttäjältäkin. Vakavissa toisen terveyteen tai seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen kohdistuvissa rikoksissa on syytä tuomita ankarampia rangaistuksia, mutta kokonaisuutena suomalainen rikosoikeusjärjestelmä nauttii varsin laajaa luottamusta, eikä tarvetta radikaaliin

uudelleen arviointiin ole nähtävissä. Tärkeintä on se, että suuri enemmistö noudattaa lakia ja jättää rankaisemisen valtion asiaksi. On myös hyväksyttävä se, että kun tekijä on hänelle lain mukaisesti määrätyn rangaistuksen kärsinyt, teko on sovitettu ja rangaistuksen kärsinyt hyväksyttävissä täysivaltaisiksi yhteisön jäseneksi.

Rikoslaki yhteiskunnassa

Kun keisari Nikolai II vahvisti vuonna 1894 hänen edeltäjänsä Aleksanteri kolmannen aikana valtiopäivillä vuonna 1889 hyväksytyt Suomen suuriruhtinaskunnan rikoslain, Suomi yhteiskuntana oli kovin toisen näköinen kuin nykyään. Koko rikoslaki on sisällöltään uudistettu vastaamaan tämän päivän pahoihin tekoihin. Laki, myös rikoslaki muotoutuu vähitellen myös oikeuskäytännön myötä, vaikka lain sanamuotoa ei muutettaisi. Suomi ei ole enää samanlainen kristillisen yhtenäiskulttuurin ja moraalin maa, jollainen se oli vielä Suomen viettäessä viidettäkympenettä itsenäisyyden juhlaansa. Tämä on johdattanut kysymään, missä määrin rikoslain pitäisi tunnustaa väestöryhmien kulttuurierot. Tulisiko joillekin muuta kuin perinteistä kulttuuria ja moraalista edustaville kansanryhmille antaa rikoslain puolella sellaisia vapauksia, joita enemmistökulttuurin edustajille ei suotaisi. Tyypillisiä tämän keskustelun kohteita ovat tyttöjen ja poikien ympärileikkaukseen ja lasten kurittamiseen liittyvät kysymykset. Tähän saakka oikeuskäytännössä on pääosin torjuttu kulttuuriin monimuotoistumiseen liittyvät näkökohdat, lukuun ottamatta poikien ympärileikkaamista. Viime mainitussa suhteessa korkein oikeusasteemme on katsonut, ettei pojille uskonnollisesta tai kulttuurisesta syytä tehtävä ympärileikkaus ole rangaistavaa pahoinpitelyä, jos sen tekee lääkäri valvotuissa oloissa. Ainakaan tämän pidemmälle ei tule antaa periksi kulttuuriselle monimuotoisuudelle rikoslain soveltamisessa. Lain, erityisesti rikoslain pitää olla sama kaikille Suomen oikeuspiirissä oleskeleville, syntyperästä ja uskonnosta riippumatta. Mottona voisi olla: Enemmistö noudattakoon uskonnollisia ja kulttuurisia tapojaan vähemmistöjen sitä estämättä, enemmistö puolestaan kunnioittakoon vähemmistöjen uskonnollisia ja kulttuurisia tapoja, jos ne ovat sovitettavissa Suomessa kulloinkin voimassa oleviin lakeihin.

Rikos- ja prosessioikeuden professori Matti Tolvanen

ristöjä. Tällaisia lainsäätäjän luomia rikoksia ovat esimerkiksi liikenneriikokset, järjestysriikokset ja lupariikokset. Näistä rikoksista rankaisemiseen ei liity mitenkään vahvaa moraalista kannanottoa.

Rangaistuksen mittaamisessa otetaan lähtökohtaisesti huomioon teon vahingollisuus, vaarallisuus, motiivi ja teosta ilmenevä syyllisyys. Ratkaisevaa on teosta ilmenevä syyllisyys.

Arvioinnin kohteena on paha teko, ei paha tekijä. Tekijän pahuus ja vaarallisuus ilmenevät hänen teoistaan. Pahan palkka rangaistuksena vaihtelee 10 eurosta elinkautiseen vankeuteen.

Rankaiseminen on alkuaan ollut kostamista. Vielä nykyäänkin kosto herää, kun tulee ilmi vakava henki- tai seksuaalirikos. Tunne on ymmärrettävä, mutta ei sen varaan voida rikosvastausta perustaa. Rationaalisen rikosoikeuden ideana on koston kesyttäminen: rikosasian käsittelyn järjestäminen niin, että siinä otetaan tasapuolisesti huomioon yhteiskunnan etu sekä rikoksen uhrin ja rikoksesta epäillyn oikeudet. Yleensä tällaisen prosessin päättävä tuomio on oikeusyhteisön hyväksyttävissä, vaikka se ei kaikkien henkilökohtaisia mieltymyksiä vastaisi.

Rankaisemisella rikoksen syyllistyneitä kannustetaan muita ihmisiä pidättymään

Kauneutta Lintulan luostarista

Lintulan luostarin vanhoja kirkkoteksteillejä esittelevä näyttely ”Kauneutta varaston kätöistä - Lintulan luostarin vanhojen tekstiilien elämä” on esillä Joensuun Ortodoksisessa Kulttuurikeskuksen alakerran näyttelytilassa.

Vanhoista teksteleistä, esineistöstä ja valokuvasuurennoista rakennettu näyttely kuvaa tunnelmaa luostarin kirkossa, trapesassa

ja nunnan keljassa.

Näyttelykokonaisuuden ovat suunnitelleet ja koonneet tutkija Leena Jääskeläinen, valokuvaaja Martinus Markoff ja luostarin edustajana nunna Ksenia. Suomen Kulttuurisäätiön Pohjois-Karjalan rahasto on myöntänyt apurahan näyttelyn järjestämiseen.

Näyttely on nähtävissä 16.3. saakka.

JAANA POSSI

JAANA POSSI

ORTODOKSISEN KULTTUURIKESKUKSEN TAPAHTUMIA TAMMI-HELMIKUUSSA:

18.1. klo 18-20 ”Kauneutta varastojen kätöistä - Lintulan luostarin vanhojen tekstiilien elämä” osa I, FM, taiteentutkija Leena Jääskeläisen luento.

18.1. klo 18-20 Kirkkoisät tutuksi: Andreas Kreetalaisen katumuskanoni. Munkki Damaskinoksen luento.

25.1. klo 18-20 Johdatus Uuteen testamenttiin: Toinen korinttilaiskirja. Isä Marko Mäkinen luento.

8.2. klo 18-20 Kirkkoisät tutuksi: Andreas Kreetalaisen katumuskanoni. Munkki Damaskinoksen luento.

22.2. klo 18-20 Kirkkoisät tutuksi: Andreas Kreetalaisen katumuskanoni. Munkki Damaskinoksen luento.

Lisätietoja: www.ortodoksinenkulttuurikeskus.fi

KANSAN KUVAT

Valamo- opistossa on nyt mahdollisuus keskustella Suomesta ja suomalaisuudesta.

Viime vuonna vietimme itsenäisyyspäivämme 100-vuotisjuhlaa. Vuosi 2018 on kansallisen muistimme kannalta vähintään yhtä tärkeä kuin mennyt vuosi. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 100 vuotta kansakuntaa ravistaneesta kansalaissodasta.

Valamon 22.-25.2. viikonlopun kurssilla käydään läpi Linnan Täällä Pohjantähden alla -trilogian kaikki osat elokuvien muodossa aloittaen uudesta, Timo Koivusalon filmatisoinnista ja jatkaen vanhalla Edwin Laineen ohjaamalla elokuvalla. Lisäksi haetaan kriittisiä näkökulmia suomalaisuuteen tutustumalla Tuntemattoman sotilaan vuoden 2008 Kansallisteatterin kohua herättäneeseen näytelmäversioon.

Kurssin opettajana toimii FT, kirjailija ja filosofi Heikki A. Kovalainen.

Lisätietoja: www.valamo.fi

Tihvinän ihmeet -dokumentti palkittiin

Lisa Hovinheimon ohjaama tv-dokumentti ”Tihvinän ihmeet” sai marraskuussa Venäjän suurimmassa kansainvälisessä ortodoksisessa elokuvakilpailussa ”Radonezh” tuomariston erikoispalkinnon. Lisa Hovinheimo on ensimmäinen suomalainen, jolle maineikas palkinto on myönnetty.

Dokumentti keskittyy kertomaan Tihvinän luostarin ihmeitä tekevän ikonin tarinan.

Festivaali järjestettiin nyt Moskovassa 22:n kerran. Kilpailussa nähtiin 260 teosta eri kategorioissa. Suomi oli mukana ensimmäistä kertaa.

Tihvinän ihmeet -dokumentti sai kiitosta niin juryltä kuin festivaaliyleisöltä, ja ohjelmaa toivotaan esitettäväksi jollekin Venäjän yleiselle kulttuurikanavalle.

WIKIMEDIA

Ennen tätä palkintoa Tihvinän ihmeet -dokumentti on palkittu jo kahdesti; Kiovassa Ukrainan Pokrov -festivaaleilla ja Tsarskoje Selo -taidepalkinnolla.

Suomessa Tihvinän ihmeet esitettiin TV1:ssä viime vuonna pääsiäisohjelmistossa. Sen on tuottanut Production House Finland.

Valoa kohti

Synkeä kaamoskausi alkaa olla takana päin. Töiden ja opintojen parissa on uurastettu koko syksy, mutta vielä pitäisi löytää virtaa talvikuukausille. Aurinko lämmittää vain muistoissa, kun teemme talvista taivalta katulamppujen kelmeässä hohteessa milloin missäkin säässä. Ympäröivä luontokin vaikuttaa riutuneelta ja elottomalta, mitä se ei tietenkään todellisuudessa ole – se vain odottelee kaikessa hiljaisuudessa kevään saapumista. Itse asiassa vuotta rytmittävä lepokausi tekee luonnolle hyvää.

Samalla, kun teemme ajallista matkaa vuodenajasta toiseen, lähestymme myös hengellisen matkanteon aikaa. Suuri paasto alkaa noin kuukauden päästä ja ohjaa tutkiskelemaan itseämme, elämäntapaamme ja suhdettamme toisiin ihmisiin. Paaston aikana kehoitetaan katumukseen, oman rukouselämän aktivoimiseen ja ylimääräisestä luopumiseen mm. ruokavalion muodossa. Paastokäytännöt voivat oman elämän kiireiden keskellä tuntua välillä kiusallisilta tai vaivalloisilta. Ne voivat herättää ikäviä tunteita, etenkin jos ajaudumme vertailemaan omaa ja muiden tapaa paastota. Tällöin matkan varrella on ehkä unohtunut, että ohjeet ovat ennen kaikkea meitä itseämme varten. Aivan kuten auto täytyy viedä vuosihuoltoon tai koti kaipaa silloin tällöin perusteellisempaa siivousta, on hyvä antaa sielullekin välillä tehohoitoa. Meille tekee hyvää tarkastella, mikä pohjimmiltaan on meille tärkeää ja elämmekö arvojemme mukaisesti.

Paasto itsessään ei kuitenkaan ole tavoite. Saatamme erehtyä suorittamaan paastoa ikään kuin siinä luulossa, että nämä tietyt virstanpylväät saavutettuaamme meistä tulee valmiita. Tosiasiassa meistä ei tule koskaan valmiita, ei sen enempää paaston kuin koko elämänekään aikana. Kesän jo lähestyessä emme ehkä olekaan saaneet kaikkia vuoden projekteja valmiiksi tai pitäneet terveyttä koskevia uudenvuodenlupauksia, vaikka tarkoitus oli. Elämä on ehkä kuljettanut meitä kivikkoisempaa reittiä kuin olisimme toivoneet. Toivomme vilpittömästi kasvavamme hyväksi kristityiksi, mutta joudumme yhä uudestaan kohtaamaan oman keskeneräisyytemme. Haasteiden kautta voimme ymmärtää kaiken lahjaksi saamamme hyvän ja olla siitä kiitollisia. Oman pienuutemme oivaltaminen auttaa meitä näkemään sen, mikä on suurta.

Kanttori Maria Mentu

PIISPA ARSENI HOITAA APULAI SPIISANA KUOPION JA KARJALAN HIIPPAKUNNAN PIISPAN TOINTA

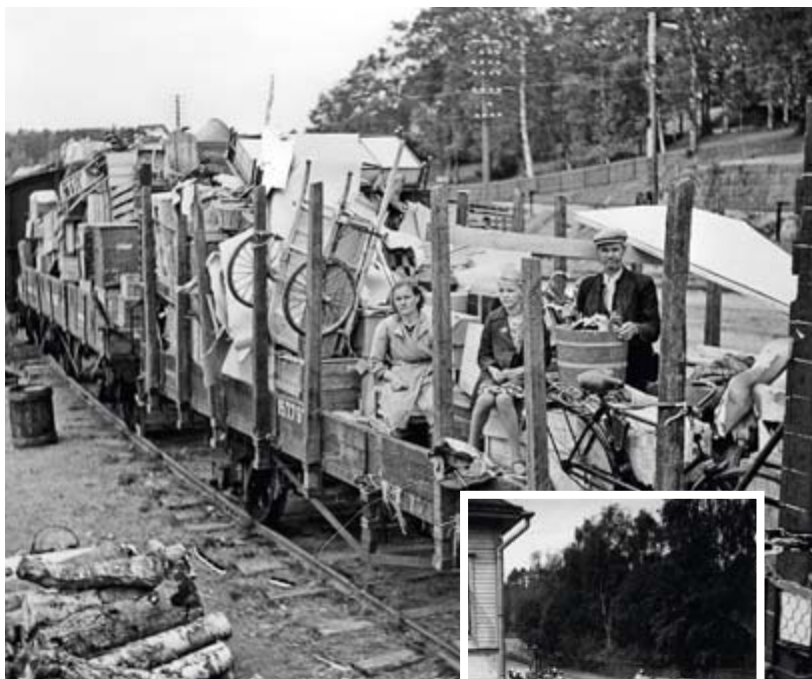
Arkkipiispan istuimen siirryttyä Kuopiosta Helsinkiin, hoitaa Joensuun piispa Arseni apulaispiispana Kuopion ja Karjalan hiippakunnan piispan tointa toistaiseksi, mutta kuitenkin enintään siihen saakka kun kirkolliskokous on valinnut uuden piispan ja hän on ottanut toimen vastaan.

Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leo on käynnistänyt Karjalan hiippakunnassa seurakuntien yhteisen kehitysprosessin sekä Iisalmen ortodoksisen seurakunnan taloudellisten epäselvyyksien selvittämistyön. Piispainkokous päätti, että arkkipiispa Leo hoitaa näitä vireillä olevia asioita edelleen ja ne jäävät piispan tointa hoitavan sijaisen vastuualueen ulkopuolelle.

MARIVAINIO

Piispa Arseni

FINNA

Mene Finnaan!

Oletko kiinnostunut vanhoista valokuvista? Haluatko löytää vanhaa kuvamateriaalia esimerkiksi evakoiden tai paleesta tai ortodoksisista pyhäköistä? Finna.fi tuo Suomen museoiden, kirjastojen ja arkistojen aineistot kaikkien saataville. Suuri osa kuvista on vapaasti käytettävissä.

Käy katsomassa osoitteessa www.finna.fi.

Ikonimaalarien juhlanäyttely

Valamon luostarin kulttuurikeskuksessa on parhaillaan esillä Suomen Ikonimaalarit ry:n 40-vuotisjuhlanäyttely.

Ikonit & maalari -näyttely esittelee laajan kirjon yhdistyksen jäsenten viime vuosien tuotantoa. Näyttelyyn tarjottiin yli 300 teosta, joista esille pantaviksi valittiin 128 pyhäinkuvaa 53 maalarilta eri puolilta Suomea. Näyttelyn vahvistukseksi on esille asetettu lisäksi suurehko kokoelma Petros Sasakin eri vuosille ajoittuvia ikoneja. Ratkaisu vaikuttaa oudolta, sillä Sasaki ei osallistunut millään tavalla Suomen Ikonimaalarit ry:n toimintaan, eikä ollut yhdistyksen jäsen. Sen sijaan hän ohjasi ikonipiirejä liittymään ortodoksisen kirkon toimintaa tukevan Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry:n alaisuuteen. Sasakin sijaan olisi näyttelyssä ollut oikeampaa esitellä yhdistyksen alkuaikojen toiminnalle läheisen pastori Robert de Caluwén ikoneita.

Valamon näyttely antaa kattavan kuvan opintojärjestön jäsenten ikonimaalauksen nykytilasta, mutta ei kuitenkaan ole läpileikkaus koko suomalaisesta nykyikonimaalauksesta. Vaikka näyttelyn teosten taso vaihtelee, kertoo se kuitenkin valtavasta edistymisestä ja muutamien kohdalla vielä oman tyylin löytymisestä. Maalauksen opiskelu ja harrastus on levinnyt 1960-luvun alussa Helsingissä

alkaneesta kerhotoiminnasta sittemmin ympäri Suomen. Tietoa ja taitoa on eri tahoilla kartutettu määrätietoisesti vuosikymmenet, mikä on havaittavissa myös näyttelyn teoksissa. Nykyisin on sekä materiaaleja että ikonikirjallisuutta saatavilla huomattavasti enemmän kuin alkuvaiheessa. Se on yhtäältä hyvä, koska käyttökelpoisia malleja löytyy, mutta toisaalta paha, sillä jotkut erikoisuuden tavoittelussa käyttävät esikuvia, jotka eivät ole teologisesti tai toteutukseltaan parhaita mahdollisia.

Juhlanäyttelyn tueksi, eräänlaiseksi näyttelyluetteloksi, on yhdistyksen toimittaman IKONIMAALARI -lehden tuorein numero kuvitettu näyttelyyn valituilla pyhäinkuvilla. Lehti jää hyväksi dokumentiksi yhdistyksen maalarien parhaimmiston tämänhetkisestä korkeasta tasosta, tyylien kirjosta ja aiheitten moninaisuudesta. Kuvien yhteyteen olisi kuitenkin ollut hyvä merkitä ikonien koko, jota on vaikea arvioida lehden kuvista. Näyttelyteokset on ryhmitelty lehdessä aiheittain: Jumalanäidin ikonit, deisis, profeetat ja profetiat, pyhittäjät, luomakunta ikoneissa, tapahtumaikonit, pyhät ihmiset sekä enkelit ikoneissa. Toisin kuin julkaisussa, näyttely on ripustettu esteettisin perustein eikä teemoit-

tain, mikä tekee kokonaisuudesta asiaan perehtymättömälle hiukan vaikeasti avutuvan. Näyttelytilaan valittu värimaailma on iloinen, mutta ortodoksisen kirkon liturgisille väreille vieras, ja tuo pikemminkin mieleen Japanin ja Intian kirkaanväriset rakennukset ja tekstiilit.

Suomen Ikonimaalarit ry on opintojärjestö, jonka tavoitteena on ortodoksisen ikonimaalausperinteen vaaliminen ja Suomessa toimivien ikonimaalareiden keskinäisen yhteyden ylläpitäminen, ikonimaalausperinteen vaaliminen sekä tunnetuksi tekeminen. Esillä oleva näyttely osoittaa yhdistyksen onnistuneen kiitettävästi asettamassaan päämäärässä. Valamon mielenkiintoista näyttelyä voi suositella jokaisen ikoneista kiinnostuneen katsottavaksi. Siellä vierailija saa nähdä ammattimaisesti ripustetun näyttelyn ja tehdä omat johtopäätöksensä yhdistyksen toiminnan tähänastisista tuloksista.

Piispa Arseni

Ikonit & maalari

Suomen ikonimaalarit ry:n
40-vuotisnäyttely Valamon luostarissa
on avoinna 28.2. saakka.
Valamontie 42
79850 Uusi-Valamo

Lisätietoja: www.valamo.fi

Kirkkomme maailmalla

Antiokian patriarkaatti

Nikean kirkolliskokous vuonna 325 määritteli kristikunnan suuriksi keskuksiksi Rooman, Aleksandrian ja Antiokian. Vuoden 451 kirkolliskokous Khalkedonissa vahvisti patriarkaattien järjestykseksi Rooma, Konstantinopoli, Aleksandria, Antiokia ja Jerusalem. Antiokian patriarkaattilla on apostolinen alkuperä, sillä apostoleita Pietari ja Paavali pidetään kirkon perustajina. Erityisesti apostoli Paavalin elämänvaiheet liittyvät patriarkaatin historiaan, kokihan hän merkittävän elämäntapahtuman ollessaan matkalla Damaskokseen. Historian tuntema Antiokian kaupunki (nyk. Antakya) sijaitsee nykyään eteläturkkilaisella maaperällä.

Antiokian patriarkaatin pääpaikka on Syyriassa, maan pääkaupungissa Damaskoksessa. Syyrian sodan vuoksi kirkon keskushallinto on nyt sijoittunut Balamandin luostariin Pohjois-Libanonissa. Patriarkaatin hallinnolliseen alueeseen kuuluvat Jordania, Libanon, Syyria ja Irak. Antiokian patriarkaattiin kuuluu n. 1,3 milj. jäsentä Syyriassa, 400 000 Libanonissa ja 200 000 muissa Lähi-idän maissa. Lisäksi sen alaisuuteen kuuluu kolmekymmentä hiippakuntaa Euroopassa (mm. Saksa, Englanti), Pohjois- ja Etelä-Amerikassa ja Australiassa. Näillä alueilla on yli miljoona diasporajäsentä. Sen alaisuudessa olevia kirkkoja myös osissa Turkia. Vuodesta 2012 alkaen Antiokian ja koko Idän patriarkkana on toiminut patriarkka Johannes X. Aikaisemmin hän toimi mm. Balamandin luostarin igumenia Libanonissa. Patriarkaatin jumalanpalveluskieli on arabia.

Kirkollisesti Syyria on alue, jossa toimii lukuisia eri kristillisiä kirkkoja islamilaisuuden keskuudessa. Monet niistä ovat saaneet alkunsa ensimmäisten kirkolliskokousten aikoina, jolloin kirkon oppia määriteltiin. Tällaisia (kreikkalais)ortodoksisen kirkon lisäksi ovat mm. assyrialainen kirkko (nestoriolaiset), orientaalisis-ortodoksiset kirkot (monofysiitit), idän uni-aattiset kirkot ja protestanttiset kirkot lukuisine eri haaroineen. Kristinuskon syntysijoilla kirkon kohtaakin opillisine moninaisuuksineen.

Damaskos on tässä ajassa elävä Uuden Testamentin tapahtumien ja paikkojen ulkoilma-

RISTO AIKONEN

Arkkiepiispa Leo tapasi Syyrian Pyhän Teklan luostarin nunnia vieraillessaan luostarissa vuonna 2004.

museo. Tunnetuin niistä lienee Damaskoksen pohjois-eteläsuunnassa jakava *Via Recta - Suorakatu*. Apostolien teoissa (Apt. 9:11) Jeesus puhuttelee Ananiasta ja käskee tämän mennä etsimään Saulus Tarsolaista (apostoli Paavali) Suoraltakadulta. *Ananiaksen talossa*, joka sijaitsee Suorankadun lähellä, Paavali sai tältä näkönsä takaisin (Apt. 9:17). Ananiaksen talon paikalla on tänään kaksi huonetta käsittävä kappeli, jonne laskeudutaan vuosisataisten kulttuurikerrostumien vuoksi nykyisen katutason alapuolelle oikealle kaartavia, kapeahkoja kiviportaita myöten.

Ma'loulan alueella, n. 60 km Damaskoksesta koilliseen, sijaitsee vuoristoisella seudulla kolme merkittävä luostaria. Ne ovat Pyhän Teklan, Said Nayan ja Pyhän Georgioksen luostari. Ne ovat näkömatkan päässä toisistaan, joskin laaksoa ympäröivän vuoren eri rinteillä. Luostarit ovat joutuneet kärsimään Syyrian sisällissodasta. Syyrian hallituksen vastaiset joukot ottivat Pyhän Teklan luostarin 12 nunnaa panttivangeiksi joulukuussa 2013 useiden kuukausien ajaksi. Qatar ja Libanon neuvottelivat sopimuksen heidän vapauttamisekseen. Alue on tunnettu siitä, että aramean kieli, jota Jeesus käytti, on säilynyt siellä puhuttuna kielenä.

Patriarkaatti myös ylläpitää Balamandin yliopistoa Libanonin pohjoisosassa. Yliopisto on perustettu edellisen patriarkka Ignatioksen aloitteesta vuonna 1988 Balamandin luostarin maille.

Diakoni Risto Aikonen

media

YLE Radio 1

15.1. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50
kirkkoherra Ville Kiiveri, Hamina.

16.1. Iltahartaus klo 18.50,
pastori Kaarlo Saarento.

11.2. Liturgia klo 11-12
Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkko, Turku.

14.2. Suuri katumuskanoni klo 18-19
Pyhän apostoli Johannes Teologin ja Karjalan valistajien kirkko, Joensuu (Ortodoksinen seminaari).

17.2. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50,
kasvatustyöntekijä Kaarina Lyhykäinen.

20.2. Iltahartaus klo 18.50,
kirkon kasvatustieteiden koordinaattori Sirpa Okulov.

25.2. Liturgia klo 11-12
Pyhän Kolminaisuuden katedraali, Oulu.

11.3. Liturgia klo 11-12
Pyhän Nikolaoksen kirkko, Ivalo.

10.3. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50,
pastori Sergei Petsalo.

20.3. Iltahartaus klo 18.50,
arkkimandriitta Sergei.

Ortodoksinen liturgia radioidaan noin joka toinen sunnuntai, aamuhartaudet lähetetään kuukauden kolmantena lauantaina ja iltahartaudet kuukauden kolmantena tiistaina. Liturgia lähetetään sunnuntaisin klo 11 alkaen, Iltahartaudet tiistaisin klo 18.50 ja aamuhartaudet lauantaisin klo 6.15 ja 7.50. YLE Radio 1. Radiopalvelukset ja -hartaudet ovat kuunneltavissa Yle Arenassa.

De svenska radiogudstjänsterna och andakterna sänds i Radio Vega.

Jokaisen on tunnettava historiansa

Suojärveläisten juhlaa ja arkea
- Elämää Raja-Karjalassa 1800-luvulta talvisotaan
Toimittanut Homeen suku
Omakustanne, 553 sivua

Lyyli Homeen kirjoittamien tutkielmien pohjalta koottu teos ”Suojärveläisten juhlaa ja arkea” on ilmestynyt vuonna 2017 Homeen suvun kustantamana. Kirjassa mukaillaan Homeen suvun historiaa Raja-Karjalassa 1800-luvulta talvisotaan kuvaten niin tavallista arkielämää kuin sen ajan rientojakin. Vaikka kirjassa kerrotaan Homeen suvusta ja suojärveläisistä, on sen sisältö kuitenkin merkittävää kerrontaa suomalaisesta kansanperinteestä.

Lyyli Home oli suojärveläinen kansakoulunopettaja. Eläkepäivänsä hän vietti Joensuussa, jossa kirjoitti tutkielmansa. Home tallensi teksteihin omia kokemuksiaan ja tietojaan, mutta myös aiheesta kertovaa kirjallisuutta ja muiden ihmisten haastatteluja. Lyyli Home on tehnyt arvostettavan suuren työn kootessaan kirjan sisältämät tiedot. Kiinnostavaa olisi tietää, onko hän kirjoittanut tutkielmansa ajatuksena, että se päättyy joskus kokonaiseksi kirjaksi. Pohdittavaa herättää myös se, milloin aika muuttuu niin paljon, että omasta ajastaan voi kirjoittaa teoksen jonka jättää jälkipolville ihmeteltäväksi.

Kirja on jaettu selkeisiin osiin, joista jokainen käsittelee omaa ai-

healuettaan. Niissä esitellään tuon ajan kotia, joulunviettoa, käydään läpi juhlia elämän varrelta aina kuolemaan saakka, kerrotaan harrastuksista ja pukeutumisesta. Erityisen mielenkiintoista oli entisajan toimet sairauksien, kipujen ja haavojen hoidossa. Osat toimista olivat lähinnä huvittavia ja toiset tuntuivat nykytietojen valossa jopa vaarallisilta tai ainakin haitallisilta.

Kirja on massiivinen niin kooltaan kuin sisällöltäänkin. Se on syväluotaavaa kuvausta tuon ajan leikeistä aina talon lamppujen lukumäärän huomioimiseen. Siinä vaiheessa, kun Lyyli Home mainitsee kertovansa vielä hieman lisää lusikoista, herää kysymys kuinka paljon yksityiskohtia on liikaa. Ihailtavaa kirjoittajan tarkkuudessa on kuitenkin se, kuinka korkealla tasolla ihmisen ympäristön havainnoinnin tulee olla, jotta voi kirjoittaa vaikka niistä lusikoista tai kattolampuista. Kirjan kieli on hieman töksähtelevää. Pientä pompintaa aiheesta toiseen on havaittavissa. Tässä kirjassa sisältö korvaa kuitenkin kielelliset puutteet.

Ortodoksisena karjalaisjuuret omaavana nuorena teos laittaa ajattelemaan oman suvun historiaa ja edellisten sukupolvien elämää tuona aikana. On ihana huomata ettei osaa perinteistä ole vuodet vieneet. Nämä perinteet kirjassa olivat pääsääntöisesti kirkon perinteitä. Teos on merkittävä Homeen suvun nuorille, mutta itse luettuani sen voin vannoa, että tämä on merkittävä teos jokaiselle nuorelle.

Rosa Hartikainen

Valamosta kerrottua

Minun Valamoni Tarinoita luostarista.
Toimittaneet Annina Holmberg, Olli Löytty ja Taina West
Kirjapaja 2017, 272 sivua

Tarinoita kahdenlaisen ajan rajoilta. Siitä Minun Valamoni-kirjassa on kysymys. Siitä on kysymys myös runsaassa kuvituksessa. Mukana on 23 luostarisuhdetta pohtivaa kirjoittajaa, jotka kukin tavallaan toteuttavat samaansa kuuliaisuustehtävää, itsensä kuuntelemista.

Luostareihin niin kovin helposti liitettävä ankara mustavalkoisuus saa näiden ”kuuliaisuustehtävien” myötä uudenlaisia, kokemusnäkemistä kirkastavia sävyjä. Mystiikka ja gloria hälvenevät, mikä lienee ollut kirjan toimittajien perimmäinen tarkoituskin, ja minkä saavuttamisessa he myös onnistuvat.

Tarinat ovat erilankaisia, yksi säie kuitenkin sama. Hiljaisuus ei ole piinaus, vaan siunaus.

Olli Löytty, josta ei tullut ortodoksia, avaa tekstissään tyyppillisten luostarikertomusten viestin. ”Luostarin viisaus ei piile monimutkaisissa teologisissa opinkappaleissa, vaan yksinkertaisissa viisauksissa, jotka kietoutuvat hiljentymisen ideaalin – rauhan ja rukouksen – ympärille. Hidastaminen. Pelkistäminen. Keskittyminen. Kolme keskeistä asiaa.”

Minun Valamoni –tarinat eivät tätä kertomusydintä muuksi muuta, mutta annostelevat siihen paljon lisää. Oletko koskaan tavannut jöröä munkkia, entä keppostelevaa mustakaapua? Metropoliitta Panteleimon sanoo haastattelussaan, etteivät tiukkapipoiset kestä luostarielämää. ”Se on niin vaativaa, että pitää pystyä venymään puolin ja toisin. Huumori on paras keino, jolla liikoja höyryjä voi päästellä ulos.”

Mitä luostarissa todella tapahtuu siinä, mitä näyttää tapahtuvan? Miksi ja miten sitkeät talkootyöläiset ovat niin keskeisessä roolissa luostariarjessa? Minkälaisia reittejä kulkien luostariin on jääty vakinaisiksi työntekijöiksi? Valamo-tarinat siihen vastauksen antavat.

Tito Colliander piti luostaria hengellisen elämän lämpömittarina. Siitä seuraa, että lämpöjä voidaan mitailla myös ortodoksien luostarikäynnillä. Valamo –tarinat osoittavat, miten lämpömittarin asteikko on kuitenkin yhteismitallinen uskontokunnasta riippumatta. Kirjoittajista monille Valamossa käynnit ovat avanneet polun ortodoksisuuteen. Ja sitten on niitäkin, joista luostarissa käynnit ovat tehneet ortodoksia ateisteja. Jälki kuitenkin jää.

Valamoon on helppo tulla kokemaan toisenlaisen ajan merkitys. Satunnainenkin vaeltaja tarvitsisi siitä huolimatta kuusikujan päänhan luostarin porttia, josta astua sisään. Sitä ennen voi kulkea kirjan kautta.

Risto Lindstedt

О Божественном Свете

«Вы – свет мира»
(Мф. 5, 14)

Святитель Григорий Палама архиепископ Фессалоникийский в своих богословских трудах подробным образом рассматривает природу Божественных энергий. Опираясь на духовный опыт афонских подвижников – исихастов, он попытался сформулировать и донести до нас правильное понимание самой природы Божественной Благодати.

Ложное понимание многими христианами чувства смирения не раз приводило к серьезным богословским заблуждениям в вопросе о взаимодействии Святой Божественной Воли с греховной природой падшего человечества. Заимствованное еще из античной философии мнение о человеческом теле как о темнице бессмертной души, привело к тому, что многие рассматривали в качестве основной причины невозможности единения земного и Небесного именно греховную природу всего тварного.

Вследствие этого, христианская проповедь о Боговоплощении и соединении в Личности Христа Спасителя Божественного начала с тварной человеческой природой, по слову апостола Павла, явилась для иудеев соблазном, а для эллинов прозвучала вовсе как некое безумие (1Кор. 1,23). Лишь спустя века противостояния с различными ересями, Церковь утвердила догмат о Богочеловеческой природе Христа. Но и по сей день многие из христиан, принимая эту вероучительную истину, не до конца осознают насколько она изменила само понимание природы взаимоотношений человека с Богом.

Со станиц Евангелия мы слышим слова Спасителя о Божественной Любви к падшему человечеству. Видим Ее воплощение в пришествии в мир Предвечного Логоса – Сына Божия для принятия на Себя вольных страданий и крестной смерти. Для христиан, в отличие от язычников, Бог не является неким трансцендентным миру Совершенством, действующим в тварном мире лишь посредством определенных проявлений – эманаций. Бог реально присутствует в жизни Своего творения. Он жил среди нас в образе Христа Спасителя, Который во всем был подобен нам

и при этом оставался истинным Богом «ибо в Нем обитала вся полнота Божества телесно» (Кол. 2,9). В Своем Боговоплощении Господь соединился с нами, желая нашего с Ним единения в Благодати Пресвятого Духа.

Святитель Григорий указывает нам на Свет Божественной Любви, изливающийся на всю Вселенную. Мы приобщаемся этой Благодати в Дарах Пресвятого Духа, пребывая в посте и молитве, объединяясь друг с другом в церковных Таинствах. Она проходит сквозь нас, воплощаясь в делах милосердия и любви по отношению к нашим ближним. При этом, Божественная Благодать вовсе не является по своей природе некоей тварной по отношению к Богу силой, исходящей от Него и служащей для укрепления наших немощных душ. Благодать Божия – это Сам Бог, изливающийся и приобщающий нас Своей Божественной природе, делающий нас посредством этого единения богами по приобщенности. Именно об этом говорит псалмопевец Давид, обращаясь к нам со словами: «Я сказал: вы – боги, и сыны Всевышнего – все вы» (Пс. 81,6).

Подобный путь внутреннего обожения мы видим на примере святых угодников. Для верующих они являются не просто людьми, очистившими себя различными духовными подвигами и как следствие, приобретшими некие сверхспособности. В первую очередь, это те, кто всем сердцем возлюбил Бога и принял в себя Его Божественный Свет, сделал свои души светильниками, в которые, подобно мудрым девам, лишь добавили масло своих личных добродетелей. Став светочами Святого Духа, они начали светить всем верным чадам Божиим, чтобы те, видя их добрые дела, прославляли Отца Небесного (Мф. 5, 16).

Пример святых показывает нам образ жизни во Христе, в котором угодники Божии всей своей жизнью прославили Бога, а Он прославил их множеством прес-

лавных чудес. К этой же Божественной Славе призваны и все мы, ибо Господь зовет нас на брак Царства Небесного, желая, чтобы каждый из нас вошел в радость единения со Христом.

Все это может произойти только на принципе нашей личной свободы, не из-за страха наказания или желания награды, а по силе нашей внутренней жажды Богопознания. Где «знание» о Боге – не изучение вероучительных истин, а собственный опыт личной близости к Небесному Отцу, живое ощущение Его присутствия в нашей жизни, Его онтологического с нами единства – единства в Любви.

Его Любовь к нам проявилась еще в момент творения наших прародителей, ибо Господь был движим лишь одной единственной причиной – иметь человека в качестве объекта Своей Любви. Бог есть полнота во всем, а стало быть Он ни в чем и не нуждается, Ему ничего от нас не надо для того, чтобы быть Богом. Он Сам по Своей природе «есть Сущий» (Исх. 3,14), то есть имеющий Свое основание в Себе Самом. Поэтому Он творит нас не для Себя или по какой-то необходимости, а ради нас самих. Вот почему все наше бытие имеет единственный свой смысл именно в Боге как источнике и цели всего нашего существования. Именно в мистическом единстве с Богом, в пребывании в Его Живительной Благодати возможна реализация всего того творческого замысла, который Господь имеет для каждого из нас.

протоиерей Константин Стрекачев

*Seuraava Aamun Koitto
ilmestyy 19.3. Sen teema on
«Iloa ja riemua».*

Lämmin kiitos

Arkkipiispa Leolle, Piispa Arsenille, PSHV:lle,
seurakunnan toimintapiireille, työkavereille,
sukulaisille ja ystäville mukavasta ja ikimuistoisesta
60-vuotisjuhlasta 12.11.

isä Timo Mäkirinta

Pyhä Trifon

**kutsuu pyhiinvaellukselle
23.–27. elokuuta**

Tule sinäkin ottamaan osaa perinteiseen pyhiinvaellukseen **Sevetiin ja Neideniin!** Lähdemme linja-autolla liikkeelle **Kuopiosta** ja kuljemme Siilinjärven, Lapinlahden, Iisalmen, Oulun, Rovaniemen ja Nellimin kautta Sevettijärvelle ja Norjan Neideniin ja takaisin. Tarkka hinta määräytyy tuonnempana, mutta voit ilmoittautua alustavasti jo nyt. **Tiedustele 14.6. mennessä** s-postilla pshv@ort.fi tai puhelimitse 0500 314680. Kun hinta ja muut yksityiskohdat selviävät, on esite noudettavissa nettisivuiltamme **pshv.fi**. Voit myös pyytää meitä lähettämään ohjelman paperitulosteena! Tervetuloa mukaan!

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

AAMUN KOITTO

**Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)**

Tilaushinnat 1.1.2014 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetys

**AAMUN
KOITTO**

Vastanottaja
maksaa post-
maksun (vain
tilaukset)

*Aamun Koitto toivottaa
lukijoilleen Jumalan
siunausta vuodelle 2018.*

Tervetuloa nauttimaan Valamon opiston kursseista

Ikonimaalauksen jatkokurssi 11.–18.2.

Suomi 2018: Kansan kuvat – Täällä Pohjantähden alla 22.–25.2.

Muista minut! Viikonloppukurssi muistisairaille ja omaisille 23.–25.2.

Ikonimaalauksen peruskurssi 25.2.–3.3.

Ortodoksisuus tutuksi: Suuri paasto ja pääsiäinen 16.–18.3.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset ma–pe klo 9–15 puh. 017 570 1401, www.valamo.fi/valamon-opisto

MATKA LAATOKAN VALAMOON

26.-28.6.2018, 2 yötä Valamon saarella luostarin hotellissa

Matkan hinta 298 € (+viisumi) sis. linja-autokuljetukset Ilomantsi-Joensuu-Sortavala, laivamatkat, 2 yötä hotelli Igumenskajassa 2hh, 2 x aamiainen, 2 x lounas ja 2 x illallinen, opastetut kiertokäynnit. Paluumatkalla ostosaikaa Sortavalassa.

Ilmoittautumiset 22.5.2018 mennessä.

Tiedustelut ja varaukset: p. 050 5889292 tai minna@ilomantsinmatkapalvelut.fi

Ilomantsin matkapalvelut

Juhla- tai muistoadressi

10 €

Tilaukset: filantropia@ort.fi tai
Filantropia, PL 236, 00101 Helsinki

Tilaa itsellesi ja ystävällesikin!

ORTODOKSINEN USKO JA ELÄMÄNNÄKEMYS

Ortodoksinen usko ja elämännäkemyks on teos, joka antaa tietoa idän kirkon oppirakenteesta ja hengellisyydestä. Kirjailija Tito Colliander (1904–1989) käsittelee aihetta täsmällisesti, mutta käyttää samalla hyväkseen tekstin muotoilussa hienovaraisia taitojaan: on sanottu, että hänen kielensä on kuin tuohuksen elävä liekki.

Kirja on kädenojennus kaikille, jotka haluavat tietoa ortodoksisesta tavasta tarkastella elämää. Kirja sopi jokaiselle, joka kaipaa monivivahteisen aiheen esittelyä tiiviillä ja helposti omaksuttavalla tavalla. Kirjan kuvituksena on kirjoittajan puolison, taiteilija Ina Collianderin (1905–1985) puupiirroksia.

Teos on saatavana myös ruotsiksi: Ortodox tro och livssyn.

Koko on 17 x 24 cm, 48 sivua. Kummankin kieliversion hinta on 10 euroa/kappale. Yli kymmenen kappaleen erii myydään alennettuun hintaan!

KUULKAAMME – OPAS RAAMATUN LUKIJALLE

Pyhä Raamattu on uskomme peruspilareita ja sen tutkimisen tulisi kuulua ortodoksin

arkeen. Isä Thomas Hopkon laatima opas johdattaa tutustumaan Raamattuun ja antaa viittauksia raamatunkohtiin, jotka koskevat tavallista elämää. Kirjanen sopii henkilökohtaista Raamatun tutkistelua varten. Se soveltuu myös raamattupiirien, katekumeenikerhojen tai kristinoppikoulujen käyttöön.

Suoramyyntihinta on 3,50 euroa 1–9 kpl ja 2,50 euroa 10 kappaleesta ylöspäin.

PYHIINVAELTAJAN LAULUJA

Ortodoksimaiden hengellisten laulujen perinnettä sisältävä kokoelmaan kuuluu 96 laulua, jotka käsittelevät Raamattua ja pyhää traditiota, luostareita ja kilvoitusta, hengellistä elämää ja kirkkovuoden kiertoa.

Kokoelma on saatavana kahdessa muodossa: toinen on taskukokoinen yksiaäninen nuotintettu laulukirja, toinen taas neli- ja kolmiääninen nuottijulkaisu. Lauluja voidaan laulaa yhteislauluna kodeissa, seurakuntien kerhoissa, tiistaisuroissa, perhe- ja kristinoppikoululeireillä ja mm. pyhiinvaellusmatkoilla. Useampiääninen julkaisu soveltuu kuoron tai lauluryhmän

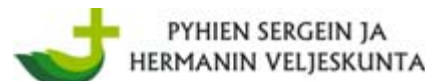
esityksiin. Näin mm. kirkkokuoro voi laajentaa ohjelmistoaan jumalanpalvelusten ulkopuolella eri tilaisuuksissa.

Laulut ovat koonneet kaksi suomalais-ta alan asiantuntijaa, teologian tohtorit Maria Takala-Roszczenko ja munkki Damskinos (Olkinuora). Heidän ansiostaan lauluja on laajalta alueelta, kuten Georgiasta, Kyprokselta, Kreikasta, Serbiasta, Ukrainasta ja Venäjältä.

Pyhiinvaeltajan lauluja: yksiaäninen nuotintettu laulukirja, sidottu, kovet kestävätkannet, 208 sivua: hinta 10 euroa/kpl

Pyhiinvaeltajan lauluja: useampiääninen nuottijulkaisu, wire-sidottu, jäykät kannet, 184 sivua: hinta 18 euroa/kpl

Tilaa kirjoja nettisivujen kautta pshv.fi tai soita 0400 361190 (ti-to klo 10–14)! Kirjoja myyvät myös Valamon Tuohus, Lintulan matkamuistomyymälä ja Filokalia-kauppa. Hintoihin lisätään lähetyskulut. Noutamisesta tulee sopia!

MARTINUS MARKOFF

ryöstettäväksi. Kilvoitteluelämä tulee aloittaa siinä toivossa, että päätyisimme rakastamaan Jumalaa sydämen tietoisuudella ja vakaumuksella, so. kaikesta sielustamme, kaikesta sydämestämme ja kaikesta mielestämme. (Luuk. 10:27) Sillä se joka Jumalan armosta tämän saavuttaa, on jo poissa maailmasta vaikka onkin maailmassa.

Autuas Diadokhos

Näkevä tietää milloin on yö, milloin päivä, mutta sokea ei erota niitä. Samoin se jonka hengelliset silmät ovat avautuneet ja joka näkee sisäisesti, aistii herkästi valon puutteen jos hän päästään näkemään totisen laske mattoman Valkeuden velttouttaan etäännytkin takaisin entiseen sokeuteensa ja valotomuuteensa. Hän myös tietää varsin hyvin, mistä valon väheneminen johtuu. Se taas joka on syntymästään lähtien sokea ja jonka hengelliset silmät eivät ole koskaan avautuneet, ei ymmärrä näistä asioista, koska hän ei ole päässyt niitä kokemaan eikä hänellä ole niihin tuntumaa. Vain kuulopuheista hän voi saada tietoa siitä, mitä itse ei ole koskaan nähnyt, ja kuulemastaan hän voi kertoa muille. Mutta eivät sen enempää kertoja kuin kuulijatkaan ymmärrä, mistä he keskustelevat.

Tämän ajan viisaiden opetuslapset pitävät Jumalan opettamia mielettöminä, vaikka todellisuudessa ovat itse mielettömiä: he tuntevat vain ulkoisen, vääristyneen viisauden, jonka Jumala apostolin sanojen mukaan on tehnyt hullutukseksi. (1 Kor. 1:20) Jumalan syvällisesti tunteva toinen apostoli kutsuu sitä maalliseksi, sielulliseksi, riivaajan viisaudeksi, joka on täynnä riitaa ja kateutta. (Jaak. 3:15) Tämän maailman viisaat ovat itse jumalallisen valon ulkopuolella eivätkä voi nähdä sen ihmeitä. Niinpä he pitävät eksyneinä niitä, jotka vaeltavat jumalallisessa valossa ja näkevät ja opettavat siinä olevia asioita, vaikka tosiasiaassa ovatkin itse eksyksissä eivätkä ole päässeet maistamaan Jumalan sanomattomia hyvyksiä.

*Pyhittäjä Simeon Uusiteologi
Käännökset Nunna Kristoduli*

Pyhien isien opetuksia valosta

Henkinen raittius tekee omantunnon hohtavan puhtaaksi. Kun omatunto on puhdistunut, se karkottaa kaiken pimeyden kuin valo, joka äkisti leimahtaa takaa. Kun kestävä ja aito raittius pitää pimeyden loitolla, omatunto tuo jälleen esiin sellaista, mikä on ollut unohduksissa tai piilossa. Raittiuden tukemana se opettaa meille ymmärryksen välityksellä, kuinka näkymätöntä taistelua ja ajatussotaa on käytävä. Omatunto neuvo, kuinka yksinäisen taistelijan on heitettävä keihäänsä ja singottava hyvin tähdätyjä ajatusnuolia, niin etteivät vihollisen nuolet tavoita mieltä, joka kätkeytyy Kristuksen turviin ja niin päässyt turmion pimeydestä kaipaamaansa valoon. Joka on nähnyt vilahduksen tästä valosta, ymmärtää sanani. Tämän valon vähäisenkin kokeminen kiihdyttää entisestään sielun nälkää. Sielu ei saa koskaan kylläänsä: mitä enemmän se imee itseensä tätä valoa, sitä suuremmaksi kasvaa sen valon tarve. Tuo valo kiehtoo mieltä aivan kuin aurinko silmiä.

Sen olemusta ei voi tulkita eikä sitä voi sanoin kuvata, sen voi selittää vain se joka on päässyt osalliseksi siitä – tai oikeammin: se jota se on suloisesti haavoittanut. Tuo valo käskää minun vaieta, vaikka mieleni vielä tahtoiskin nauttia tästä keskustelusta.

Pyhittäjä Filoteos Siinailainen

Kun jumalallinen valo alkaa toimia tehokkaasti mieli eittämättä muuttuu aivan läpikuultavaksi, niin että se runsain määrin näkee oman valonsa. Näin tapahtuu yleensä silloin kun sielu on päässyt himojen herraksi. Mutta kaikki sellainen, mikä jossakin muodossa sille ilmenee – olipa se sitten valona tai tulena – johtuu vihollisen pahoista juonista; näin meille opettaa selvästi jumalallinen Paavali sanoessaan saatanan tekeytyvän valon enkeliksi. (2 Kor. 11:14) Älköön kukaan ryhtykö kilvoitteluelämään tällaisten näkyjen toivossa, jottei sielu jo ennalta olisi helppo saalis saatanan